Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

**Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor**
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

**Ophavsret**
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

**Links**
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

# En Banks Virke

# EN BANKS VIRKE

AKTIESELSKABET

NORDSJÆLLANDS BANK

Helsinge

*gennem 50 år*

1906 · 1. JUNI · 1956

Indledningen, »Mit Stykke Sjælland, set fra et Paptag« er forfattet af *Hans Hartvig Seedorff-Pedersen. Axel Nygaards* tegninger til dette afsnit er reproduceret efter original-arbejder i forfatteren og frues privateje.

*

Den øvrige tekst skyldes *Erik Krogstrup.*

*

Omslag, grafiske fremstillinger, vignetter og lay-out: *Børge Erichsen.*

*

Trykt i Frederiksberg Bogtrykkeri.

# FORORD

Den 1. juni d. å. har aktieselskabet *Nordsjællands Bank* virket i 50 år. Dens sunde og gode vækst afspejler velstands og fremgangs kår i bankens virkeområde. Egnens vækst og bankens vækst har, som det måtte være, hvilet på en vekselvirkning. Sund opsparingsvilje lagde grunden til bankens virksomhed. Og bankens udfoldelse har kunnet støtte egnens initiativ, så nyt har kunnet gro frem. I skøn forening har udlån skabt indlån og indlån udlån. Egnen har været godt tjent hermed.

Fra Helsinge har Nordsjællands Bank spundet sit virke til Gilleleje og Esrum, senere til Tisvildeleje.

Bankens ledelse har ønsket, at dette lille bankskrift, der markerer jubilæumsdagen, også skulle rumme digterens hyldest til vort kære Nordsjælland. *Hans Hartvig Seedorff-Pedersen,* der i sine Tibirke Bakker hører til hos os, har glædet os meget med at ville påtage sig denne opgave.

Udarbejdelsen af skriftet har i øvrigt været overladt til direktør, cand. oecon. *Erik Krogstrup.*

Helsinge i maj 1956.

# Indholdsfortegnelse

Formandens forord ..... 3
Hans Hartvig Seedorff-Pedersen: Mit stykke Sjælland – set fra et paptag 5
Vi præsenterer banken ..... 17
Fra bankens stiftelse ..... 21
Yderværkerne skydes frem ..... 27
Godt rustet ..... 27
Landbrugskrisens år ..... 30
Under besættelsens skygge ..... 34
Stærkere end nogensinde ..... 39
En banks virke ..... 45
Banken og de unge ..... 55
Repræsentantskab, bestyrelse, revision og direktion gennem 50 år ..... 60

# Mit Stykke Sjælland, –

*set fra et Paptag.*

Der sad en Majdag for fyrre Aar siden en ung Mand paa et tjæret Paptag i Tibirke Bakker.

Han kaldte sig Digter – med en vistnok tilgivelig Selvfølelse – for hans første Samling Vers havde netop set Lyset, og han var i fuld Gang med den næste.

Anmeldelserne var begyndt at komme. Temmelig sure de fleste af dem, – men hvad gjorde det! Landposten bragte ham jo samtidig Breve fra Mennesker, hvis Dom han havde ventet med Utaalmodighed og Ængstelse. Her sad han nu paa Paptaget med et omadresseret Korrespondancekort i Haanden, en Indbydelse til Besøg, naar han igen kom til Hovedstaden. Skriften lignede tabte Myggeben, saa tynd og spinkel var den. Men Haanden, der havde ført den spidse Pen, tilhørte Kritikerlaugets hvide Nestor, selve Georg Brandes. Kan Nogen fortænke den purunge, ukendte Lyriker i, at han følte den gamle Herres Venlighed som lidt i Retning af et Ridderslag . . .

Han lovede da ogsaa sig selv, at han vilde prøve paa at vise sig Tilliden værdig. Nu skulde der arbejdes, skrives noget virkeligt og ikke det Hø, han lige havde faaet ud. Røgen fra Købmand Westphals billigste Tobak løftede sig som blaa Skyer fra hans Pibe og drev over mod Plantagen; Vers tog Form i hans Tanke og fastere Form paa Skriveblokken, som balancerede paa hans Knæ. Det gik, syntes han. Det skred.

Han havde taget Varsel af at Hytten, som en Ven havde givet ham tillaans, havde tilhørt en rigtig Digter med et Navn og et Ry, der lyste over hele Danmark: Ludvig Holstein, Sjællands fortryllende Sanger. Alene denne tilfældige Kendsgærning satte hans Blyant i Bevægelse, og da han en Maaned senere pakkede sammen til Opbrud, laa den ny, næsten færdige Digtsamling vel forvaret i hans tærnede Lærredskuffert.

Han efterlod sig to væsentlige Ting imellem de brune Bakker: sit Hjærte og en ubetalt Købmandsregning. Den sidste er udlignet forlængst, – i fire Rater à Kr. 10,00. Men det med Hjærtet lod sig ikke afgøre. Det har sin egen og mærkelige Historie, hvis Træk og Forklaring muligvis kan skimtes bag denne Artikel og mellem dens Linjer.

*

Ventede han at komme tilbage? Jeg tror det egentlig ikke. Han havde Udlængsel i Blodet, Bisselær under Saalerne, – han vilde rejse. Og rejse, det gjorde han. Til Tyskland, Rusland, Jorden rundt, gennem Ørkner, over Stepper og de syv berømmelige Have. Men det mærkelige var sket: et Landskab havde taget ham fangen, og dets Billeder fulgte med ham langs hele Jordens Kreds. Sad han en Aften under Malakkas Palmer, kunde det hænde, at et lysegrønt Syn viste sig for hans indre Blik og hans Erindring: Engdragene ved Bækkebroen og Tibirkevejens nyskabte Birkeløv, dette lysende Porthvælv af friske Blade, som er Foraarets skønneste Indgang til Danmark . . . Han bøjede sig fremover og fiskede omkomne Moskitoer op af sin Whisky. Den var stærk men lunken; den smagte ikke godt. Nu huskede han Gaarden, hvor han stillede ved Malketiderne og drak sin halve Pot dampende Mælk, frisk fra Koens gavmilde Yver. Og den første blege Rhabarbergrød med Kulden i sig fra en cementeret Kælder. Der var ogsaa en skræmt Huggorm, der ligesom svømmede hen over Lyngrisene, og en lille Hare, der sad saa pænt paa sin hvide Blomme og betragtede en Yngling ifærd med at skrive Vers.

Ved den Slags smaa Trolderier bliver Udvéen standset – i det Mindste for en Stund – og en anden Følelse, Hjemlængslen, bliver til. For den unge Digter paa Paptaget – En og Anden har maaske gættet, at det var mig – blev disse Indtryk og Navnet Tibirke noget afgørende. En lyngklædt Bakke i Nordsjælland var det Magnetbjærg, som trak mig hjem, – og ser man bort fra mit Rejseri, kan man vel sige: for bestandig. I Stjærnerne over Bakkerne og Hegnet stod det skrevet, at her skulde jeg arbejde, finde Hus og sætte Bo. Leve og digte – om Skæbnen vilde mage det saaledes – til mine Dages lyksalige Ende.

*

Hvad kræver man af en Egn og et Landskab, hvor man Dag ud og Dag ind skal gaa rundt og trække sit Vejr? Svarene vil falde forskelligt, og jeg kan kun tale for mig selv. Men jeg vidste fra den allerførste Gang, at en for mig uomgængelig Fordring var blevet opfyldt her: jeg var kommet til et Land med Horizont.

Hver Morgen og hver Aften i hin usandsynlige Foraarsmaaned stillede jeg mig ved Generalstabsstenen paa den højeste Bakketop og følte mig som Centrum i en uhyre Cirkel, det Midtpunkt, hvorfra alle Radier straaler ud. Jeg lod Blikket glide Synsranden rundt og syntes, at det favnede hele Danmark.

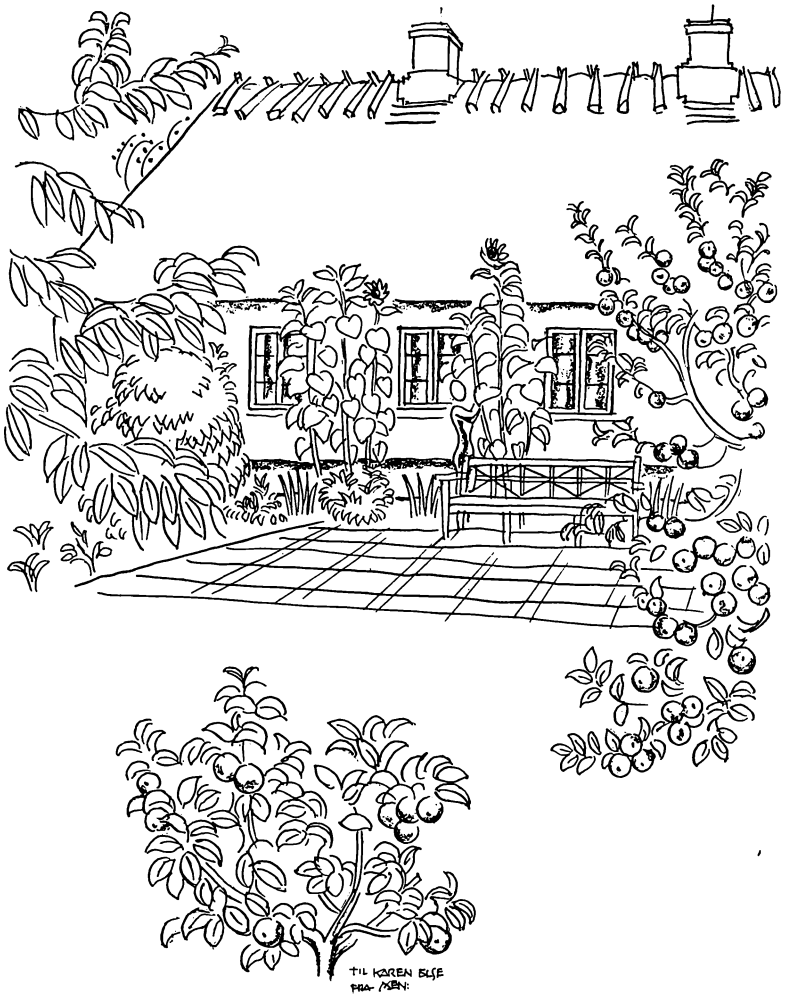


*Fra Digterens Hus og Have i Tibirke Bakker.*

Mod Nord og Nordvest det vidtstrakte Kattegat, – Kullen langt ude, blaat som et Savblad, – og naar det mørknede, Blinkene af fjærne Fyr: Nakkehoved, Hesselø og Sjællands Odde. Om Havet blot vilde sænke sig en Smule, kunde man tro, at Jylland vilde komme tilsyne.

Skov og Hav mod Vest og Nord; – mod Øst og Syd kun Landet. Men hvilket Land! Som en Forgrund Tibirke Mose, – i længst forsvundne Tider en blinkende Havvig, men nu groet til med Birke- og Ellekrat og forskaaret af Gene-

rationers Tørvespader. Og saa – som paa Tibirkesiden – et glidende Højdedrag, Ramløse Bakker, kronet af kuplede Gravhøje. Paa Flankerne stod som Vagttaarne de to Møller, Ramløse og Taagerup, og klippede Vinden i Smaastykker med præcise Vingeslag. Den første har hævdet sig til nu, men den sidste staar kullet og venter paa, at en god Skæbne en Dag skal komme forbi og give den de mistede Vinger tilbage . . . Synet gled ud i en blaalig Dis, det var Valby Hegn og Storskoven Grib; og tilhøjre for en Teglværksskorsten, der støttede Himlen med sin enlige Søjle, vidste jeg, at „Hovedstaden" Helsinge laa; om Dagen usynlig for Øjet, men om Aftenen kendelig paa sin beskedne Lysvifte.

Var der ikke Hav i det sydlige Verdenshjørne, saa var der ialfald Sø. Til dem, der har vedtaget, at Arresø er grim – og saadanne findes – har jeg ikke Stort at sige, kun dette, at jeg ikke deler deres Opfattelse. Jeg holder af den, som den er. En Sø af omskiftelig Skønhed, lergul den ene Dag og himmelblaa den næste, evigt vexlende som det danske Vejr og som Danskerens eget Sind, der svinger hastigt fra Vemod til Smil. Den er ikke et dødt Spejl for veltrimmet landskabelig Pænhed, men et Urocenter i Herredet, Tegnet paa at Noget sker.

Saadan løb mit Øje Kimmingen rundt, og som Aarene gik blev jeg fortrolig med det Hele. Jeg erobrede det stykkevis og helt uden Plan. Selv det, der laa udenfor Synsfeltet blev en Del af min Verden. Naar jeg ved Foraarstide søværts kom hjem til Danmark var det Gilbjerg Hoved jeg spejdede efter, Kystens ædleste Profil, og saae jeg den løfte sig derinde, vidste jeg, at nu var jeg hjemme, – hjemme netop her.

Saa meget Indianer var der ogsaa tilbage i mig, at jeg maatte opleve min Barndoms Romantik paa de Steder, hvor det lod sig gøre. Og den fandtes jo virkelig paa disse Kanter. Jeg mødte selve Fanden, i Skikkelse af Broder Rus, ved en ærlig Pilsner i Esrom Kro, og lokkede et Par Beretninger fra ham om de Esrom Munkes Skørlevned, før jeg med et kraftigt Bibelsted manede ham ned under Krogulvet. Jeg saae, i Ruinerne af Søborg Slot, den fangne Jens Grand ryste sine Lænker og sende en hvidglødende Banstraale ret op i Synet paa unge Kong Erik. Og Morten Madsvends trivelige Konturer viste sig for mig, naar jeg rodede et Par Ornetænder op af Grunden og rensede dem for Leret. Holdt jeg ikke her i min Haand de skinbarlige Rester af et Stykke Vildebrad, som den forslagne Kok havde tilberedt med Kunst og vidst at smugle ned i Kælderen til den altid sultne Ærkebisp!

Jovist kom jeg rundt i Periferien, til Gurre, Gilleleje og Raagelejes skotske Bakkeland, hvor Faarehyrders Krumhorn burde svare hinanden, – men er en Mand først bofast, bliver Sognet, – hans eget Sogn! – den Krumtap, hvorom Alting drejer sig. Og saadan ogsaa med mig . . . Jeg stod en Dag sammen med

Johannes V. Jensen foran hans Hus, da en Herre (en „Byhøvl" vilde Himmerlænderen have kaldt ham) spurgte os, ikke uden Malice:

„Men kniber det nu ikke med at undvære Jylland?" –

Johannes V. svarede for os begge; hurtigt og med et lille Snap, der var betegnende for ham:

„– Jylland? Det har vi her!" –

Kortere kunde det visst ikke være sagt, og næppe heller rigtigere. Hvad vi havde mistet, gav denne Egn os tilbage, Alting samlet i een rundelig Sum. Der var karg og frodig Jord, silkeglat Byg, der strømmede under Sommerblæsten, og Tørveskruer i sorte Rader. Der var Enge og Klitrækker, Løvskov og Naaletræer og den brune, krydrede Duft af Lyng, som jydske Næser saa daarligt kan undvære. Hav var der og Sø og et ublidt Vejrlig. For saa vidt kunde Johannes V. Jensen have udvidet Begrebet til et: Her har vi Danmark, det hele Danmark! . . . I et lykkeligt Samliv med denne Egns Natur modtog jeg – som kun kendte Sjælland fra de sjællandske Digteres Vers – hver Dag og Aaret igennem mit Korrektiv til den gængse Opfattelse af Gevjons gamle Stykke Plovland. Vel var det fuldt af Sødme, men ikke nogen stillestaaende og lukket Idyl. Det kunde smile, men havde Modstandsvilje som Befolkningen selv.

Altsaa: Synsranden og Landskabet, de Ting var i Orden. Men vilde det Nordsjælland, jeg bejlede til, ogsaa opfylde min tredje og sidste Fordring: Kravet om et Perspektiv?

Nu veed jeg godt, at hver Landsdel har det. Naturens store Hænder har sat deres Spor overalt. Mærker af Havslid, af Stormvejr og tunge Ismasser, minder os hvorsomhelst om vort Fædrelands Genvordigheder siden Skabelsens Dage. Vi træder alle paa gammel Grund.

Men i den dybe Tunnel, der fører fra Nuet tilbage til Oprindelsen, er det trods Alt Mennesket man søger, det næsten udviskede Mærke af vor Stammes første Fodspor og dem, som siden er blevet staaende efter Generationers Gang over Bopladsens begrænsede Areal. De er talende som Bogstaver, de er Historiens løbende Skrift.

Hvem levede her, hvem ejede Jorden, før *jeg* tog den i Besiddelse? . . . En vaad Dag i November efteraarsgraver jeg min Have og ser en Flintestump lyse lige ved Spadebladet. Det er en Stenkniv, primitivt hugget til, og jeg prøver paa at datere den, skønsmæssigt. 3–4000 Aar før vor Tidsregning, mon ikke det kunde passe? De kloge Herrer inde paa Nationalmusæet skal naturligvis have det sidste Ord, og de siger Ja. Saa har jeg ham, min Forgænger og Førstemand paa Pladsen, – en ukendt Repræsentant for Folket paa Holmene bryder med et Glimt af Flint sin sex-tusindaarige Anonymitet. For skønt han er navnløs, har han rakt mig sit Værktøj, og det ligger i min Haand med samme Selvfølgelighed, som det dengang laa i hans.

Længere kommer jeg vel ikke, men det er dog ogsaa et Stykke Vej. Her har han siddet, og her sidder han endnu; – han er pludselig blevet *et Billede*. Med kold Ryg har han taget imod Høstregnen, naar den fejede som en vaad Kost over Bakkerne. Han har lunet sig paa min Skraaning i milde Foraarsdage og fulgt Sønnerne, der stagede sig frem i deres Ege mellem Smaaholmene og lystrede Aal paa grundt Vand.

Det var *hans* Omgivelser, og dem har Tiden helt forandret. Men engang imellem genopstaar ogsaa de som et blegt og luftigt Syn . . . Det sker en Sommeraften, naar Dagen har været smuk og Ellemosen giver Solvarmen fra sig. Da lægger Taagen sit tynde Slør over Tørvegravene, hæfter sig fast til Krat og Tagrør og tætner sig mere og mere. Det bliver en af de Aftner, hvor Egnen skabes om og vender tilbage til sin Barndom. Som Damp staar op fra en underjordisk Kedel, saadan siver det graa Bryg ret op gennem Mosebunden. Tørveskruerne dækkes . . . Søer dannes pletvis derude . . . De bølger, løber sammen og begynder at danne Hav. Birkekrattene synker. Højderne bliver igen til Holme, – Oldtidsfjorden ligger udbredt for vort Øje. De unge Fiskere er opslugt af Taagehavet; men paa Stagaarens Vrik kan den Gamle høre, at de er der, og følge deres langsomme Kryds fra Bred til Bred.

Og der gaar Aar og lange Tider. En Dag kan jeg lægge et Brudstykke af en Kornsegl, fint forarbejdet, ned i Skrivebordsskuffen til den klodsede Flintekniv; og en Dag bliver Taagehavet delt og opløst af en ildrød, stigende Sol. Det er Tibirkes store Tid, hvor Gæster langvejs fra kommer stævnende til Midsommerfest for Lysbringeren Tii, der baade giver Væxt og Vaabenlykke. Da bliver der Liv om den Kilde, som har taget Navn efter Guddommen og laant det videre til den hele Egn, til Tii-Birke og Tiis-Vilde. Der ofres til Vældets mystiske Magt – Vaaben, Haar og Smykker – og inde i Birkelunden klynges de levende Ofre op (forhaabentlig Folk, der er hentet udensogns!). Naar Mørket falder paa, flammer Baalet fra Bakkernes Rygning og kundgør vidt omkring, at Tibirke husker sine Guder.

Det er en „Tibirkemand", Dr. Dyggves, fortjenstfulde Daad at have paavist det ældgamle Gudevi i Tibirke, den hellige Triangel, hvor Kristendommen og Korsets Træ sidenhen skulde slaa Rod. Ved Dyggves Opdagelse blev der kastet et Skraalys henover Ting, som længe havde været dunkle og heller ikke endnu har vundet deres fulde Klarhed. Sagn og gammel Tro fik Mening, og man kunde tillade sig at opfriske gamle Spor. Guden selv kom tilbage, formummet blot i en anden Skikkelse, men kendelig for den, der blot een Gang har tvættet sine Øjne i Toftekildes Vand og faaet Evne til at se skjulte Ting. Det er ham, der ser Arnakkekongen komme jagende fra Ørby Bavn til den gamle Offerkilde for at vande sit dampende Dyr. Og han kan følge ham videre paa Ridtet, der efterlader en gold Troldesti i Bakkernes Sædstykker. For dèr, hvor de svigtede Guder rider, kan hverken Græs eller Kærne gro.

*En Tavle paa Vaabenhuset i Tibirke Kirke fortæller om Egnens strenge Tider.*

Men andre Ting har Tiden afdækket, og de virker med i det mærkelige, fjærne Billede. Ad en brolagt Vej over den sivende Mosegrund kommer Jærnalderfolket dragende op imod Viet og Kilden, med en offermærket Mand, der forestiller Guden, eller maaske med Tiis raa Træbillede løftet paa stærke Skuldre. Ritualerne fuldbyrdes paa barsk og højtidelig Viis, men naar Guddommen har faaet sit, bliver der Liv og Munterhed omkring Hovstedet. Folk fra Ramløse, Tibirke selv og fra Bopladserne langs Arresø blander sig med Fremmede, der er kommet fra fjærntliggende Landsbyer. Der købslaas, der tuskes om Alt, hvad der skinner i Øjnene eller tjener til Livets Opretholdelse. Kvinder holder Glasperler op imod Solen, Karlfolk prøver Biddet af et Sværd, og Unger, hvis Haar er hvidt og blødt som Tidslernes Frøstande, glinser

af at gumle Offerbrød, der er overhældt med Honning. Maaske sidder der bag en lav Brix en vagtsom Mand og stabler importerede romerske Mønter op i smaa Søjler. Han er i saafald Begyndelsen til Nordsjællands Bank, – Afdelingen for fremmed Valuta!

Videre gaar den store Kavalkade, og Forspand skiftes ustandselig for Tidernes rullende Vogn. Klokkestabler rejser sig fra Ebelholt til Esrom, fra Asserbo til Tisvilde og ringer en ny Tone ind i Befolkningens Tro og Sind. De gamle Magter glemmes, og Gudshuse rejses for en ny, der lidt efter lidt erobrer Hjærterne og giver Tanken et andet Indhold og en anden Retning. Den mørke Magi maa vige for en sød, men sløret Mystik.

Ogsaa den matte falde tilslut. Der kom en Dag, hvor Katolicismen, der saa grundigt havde fejet Hedenskabet ud, selv blev ramt af den stride Kost og mistede sit Tag i de frygtsomme Sjæle. Men Noget blev siddende i Nordsjællands Væsen: et Stykke Poesi, som viste sig uforgængeligt. Sammensmæltet med det Blide i Egnen, med Kattegats næsten uhørlige Tone i de lyse, dæmpede Nætter, saae vi et blegt Ansigt lyse, Sankte Helenes yndige Træk. Hvor haardt de end foer frem mod „Papisteriet", de karske stærke Reformatorer, hvor spotsk end Rationalisterne stillede sig til Folkets „taabelige Tro og Meninger", saa blev dog den fromme og milde Helgeninde staaende paa sit usynlige Alter ved Sjællands nordligste Kyst. Hun blev Midsommeraftenens vemodige Skytsaand; og mistede hun tilslut sin Kraft som den, hun var gennem Aarhundreder, den Lægende og Undergørende, saa levede hun dog videre som et Digt. Græsset paa hendes Grav har hvisket dets Linjer efter, naar Blæsten strøg hen over Straaene. Og hendes Kilde har gentaget dem lige til den Dag, da Strømmen hørte op med at risle, og kun lidt grønsket Vand blev staaende tilbage under Stensætningens lave Brystning. Ved disse to Kilder, den høje Himmel- og Vaabenguds og den blide Helgenindes, skabtes Egnens og Folkets Kendingsmelodi med dens to tilbagevendende Motiver, det Stærke og det Milde.

For det Stærke blev der Brug! Der stod en Dag i 1647 en udmærket og højlærd Mand ved Asserbo Slot, eller rettere paa det Sted, hvor Slottet havde været. Han var – efter vore Begreber – klædt mærkeligt paa til en Fodtur: sid, sort Kjole, bredskygget, sort Filthat, brednæsede, sorte Sko med flade Sølvspænder. Det var Ole Worm, den vidtberømte Runolog og Oldtidsgransker. Han optegnede i sin Lommebog sine Indtryk fra Fodvandringen, og det har vi Grund til at takke ham for. For sammen med ham kan vi opleve Egnens tungeste Prøvelse, saa intenst, at Sandskornene formelig knaser mellem Tænderne.

Han bestiger de vældige Sandbjærge, som Vestenvinden har taarnet op saa højt „at de gaar over alle Skovenes Toppe og er vel een Gang saa stor dertil"; og han ser med Forundring smaa Børn klavre op paa det Højeste for at lede

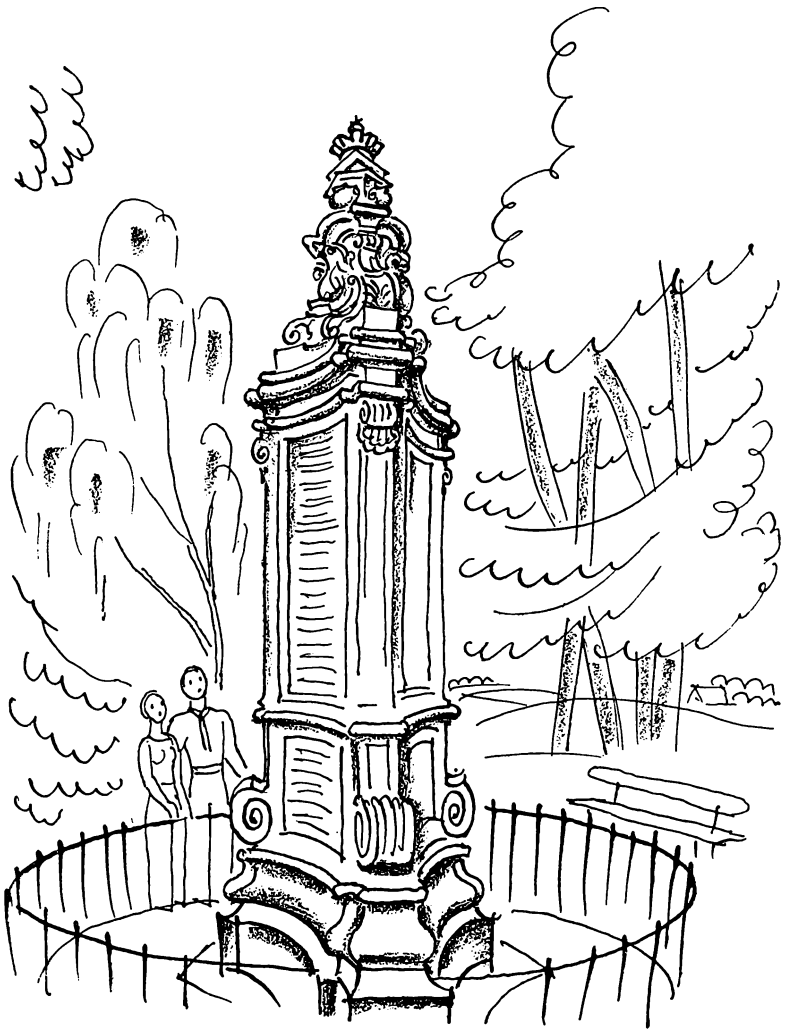

*Sandflugts-Monumentet paa Stuebjærg ved Tisvilde By.*

efter Kvæg. Selv kan han ikke vinde derop paa fjerde Parten, endog han hjælper sig „baade med Kæp og Andet" . . . „Det ser saa forfærdeligt ud og er saa stejl, at det synes ligesom det vilde falde over Skoven, som er derhos og ikke holdes oppe uden synderlig Guds store Beskærmelse". Svalerne byggede den Sommer for mer end 300 Aar siden Reder i de løse Sandbjærge, hvad Worm dog ikke ret kan tro eller forklare sig, da „Sanden jo er saa subtil", at hvor han gør et Hul med sin Kæp falder det strax til igen . . . „Herom var vel

vidtløftigere at diskurere, men det hører ikke til vor Forretning, vi maa komme til vor Rejse igen."

Worm rejste videre, Flyvesandet rejste videre, og den synderlig store Guds Beskærmelse lod til at kende sine Grænser. De graa Skyer, som Sagnets Havtyr havde gravet op med sine vrede Horn, og som allerede havde taget Asserbo og Landsbyen Thorup med sig, piskede faa Aar efter paa Kirkeruderne i Tibirke og føg en glatstrøget Sanddrive helt op til Tagskægget. Bønderne flyttede deres Gaarde, lod Lerkliningen ligge, men frelste det gode Egetømmer fra Undergang.

Undergang var det; et hvirvlende Ragnarok. Og hvem kunde tænke sig, at Landene engang igen – som i Eddaen – „skulde løfte sig lysegrønne". Og dog skete det. En dristig Mand – Röhl var hans Navn, og nævnes skal han – begyndte at saa og plante i Sandhavet, der havde overskyllet hele den frodige Egn. En lille grøn Ø skød op, nogle tynde Egeymper, som Röhl personlig oplærte i Stædighed og Trods. De har holdt sig til nu, og vidner om hans Mod og Bedrift . . . Øen udvidede sig i Tidens Løb, hver ny Forstmand fik den til at voxe. Idag er den en af Danmarks store Skove, et Læbælte af usædvanlige Dimensioner. Og under dets Bryn vender Tibirkebonden trygt sin Jord, – Sandet gik til Hvile, Stormene foer hen . . . det er saa længe, længe siden!

*

Jeg har ikke skrevet Historie, det gør man vanskeligt paa en halv Snes Sider, men jeg har prøvet paa at trække et Perspektiv, prøvet paa at forklare mig selv, hvad det var, som holdt mig fast. Jeg tror, jeg veed det nu: det var denne Egns Skæbne paa Godt og Ondt, der tryllede mig til sig. Jeg kom forat skrive et Par Digte, jeg vendte tilbage forat blive.

Dengang var det en Huggorm og en forbavset Hare, der var min Oplevelse; men jeg opdagede efterhaanden de større Ting, skønt de til daglig skjulte sig bedre. Mit nye Hjemsteds store Kavalkade drog mig forbi, et langt Tog af kørende, ridende og gaaende Folk. Der var dem, som vi alle lægger Mærke til, Mænd, der indskrev deres Navne i Tidernes vægtige Huskebog. Jeg saae Grands, Absalons og Eskilds kraftige Prælatprofiler, de Oxers og Laxmænds Træk. Jeg saae Christiern Pedersen, gammel og nedbrudt, slikke Foraarssol paa en Bænk foran Helsinge Præstegaard og den gejstlige Digter Jørgen Friis prente ziirlige Poëmer ved sin Skrivepult. I tunge Karosser rullede Monarkerne ind paa min Landevej, – Christian d. IV „for at bruge det Vand af S. Lenis Kylde", Frederik d. IV for sammen med Amtmand Gram at se, hvordan det gik med ham Röhl deroppe paa Flyvesanden. Og Søren Kierkegaard saae jeg, forstemt ved Kildemarkedets Støj og Lystighed. Med deres Staffelier paa Ryggen kom gamle Skovgaard, Lundbye og Sonne vandrende, som Poul S. Christiansen og Julius Paulsen, Scharff og Haagen-Müller har gjort det siden, da det blev deres Tur til at uddybe Nordsjællands Skønhed.

Og jeg saae den tusindtallige Skare, alle dem, der ikke fik deres Navne tegnet op, men er forblevet anonyme som Stenaldermanden paa mit Bakkehæld. Det er Folk uden Ansigt, uden Ry og Eftermæle. Men den, som boer her, forstaar, at de talte med. Trods alt var det dem, der byggede Landet. Egnen er deres.

Tibirke Bakker, 1956.

Hans Hartvig Seedorff Pedersen

*Bankens hovedkontor i Helsinge.*

# Vi præsenterer banken

Der er tradition for, at et bankjubilæumsskrift indeholder en beskrivelse af bankens bygning og indretning, og man begynder som regel med en beskrivelse af byens pulserende liv, der koncentreres omkring den monumentale bankbygning; men der er vel ingen grund til, at vi stikker både os selv og læserne blår i øjnene og prøver at fremmane et Nordsjællands metropolis og banken som en Wall Street skyskraber.

Helsinge er ikke meget større, end at man kan blive vækket af en hønsegårds hersker og senere blive holdt vågen af gadekærets ænder, og man skal ikke lede efter et marmorpalads, hvis man vil finde byens og egnens bank.

En snes meter fra hovedgaden, hvor byen allerede så småt kan hilse på landet, ligger der en gulstensbygning med sort tegltag. Man ser straks, at det er en offentlig bygning; men man skal kigge nærmere efter, før man af den diskrete skiltning bliver klar over, at her har *A/S Nordsjællands Bank* sit hovedkontor. En sammenligning af bankens balance med dens skilt bringer uvilkårlig tanken hen på det engelske mundheld *„Stor læge – lille skilt"*. I øvrigt er det vist typisk for egnens mentalitet, at man tager alting roligt og ikke straks kører med guldkaret, blot fordi man har fået sit på det tørre.

Nu står vi her uden for banken og kan ikke bestemme os til, om vi skal vente her, til banken åbner, eller om vi skal slå et sving ned til gadekæret og prøve at forestille os, hvorledes her vil komme til at se ud, når byen får reguleret denne idyl. En sød ung dame træffer valget for os ved at komme frem fra bygningens indre og låse døren op og invitere os ind i varmen.

Vi slår os ned og fordriver ventetiden med at memorere over de oplysninger, vi har fået samlet sammen om bankens bygningshistorie:

Bankens vugge stod i villa *„Ro"*, som ligger lige ved siden af den bygning, vi nu befinder os i. Her disponerede man over et par lokaler; og da man allerede fra starten havde filialerne i Gilleleje og Esrum til aflastning af hovedkontoret, klarede man sig her helt frem til 1922, da man flyttede ind i den nuværende bygning.

*Ekspeditionslokalet i hovedkontoret*

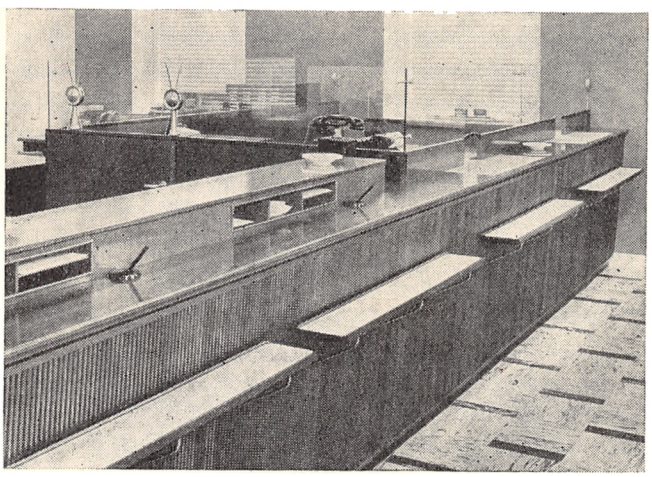

*Parti fra kassen i hovedkontoret.*

Bankbygningen blev opført af arkitekt *F. Galatius,* som også var arkitekt for bankbygningen i Gilleleje, der blev taget i brug i 1936.

Hvordan mon Helsinge så ud i 1922, da bygningen blev opført? Ja, endnu havde byen nok ikke mistet landsbypræget, for bankbygningen blev indrettet uden kælder og til kakkelovnsfyring. Ja, den runde ovn glødede trofast vinter efter vinter, lige til 1952, hvor den måtte vige for centralvarmens mere upersonlige, men ulige behageligere radiatorer.

### *Ombygningen i 1952.*

Og så er vi nået frem til 1952 i bygningens historie. Den havde længe været alt for lille til banken; men efterkrigstidens skrappe rationering af byggematerialer stillede sig i vejen for den påtænkte udvidelse, og først i oktober 1951 gav boligministeriet byggetilladelsen. Men så kom der også fart på. Allerede i april 1952 var ombygningen færdig og udvidelsen taget i brug. Denne gang var det arkitekt *B. Brangstrup,* som forestod byggeriet – i øvrigt som den første af en række af denne arkitekts om- og nybygninger for provinsbanker.

Hvad der skete under ombygningen, skal vi straks få at se, for nu er klokken 10, banken har åbnet, og vi går ind sammen med de andre ventende kunder.

Hvis De engang har set en *trick-film,* hvor man overværer, at en mand går ind i en meget kort garage og straks efter kører et uendeligt langt „dollargrin" ud, vil De forstå den fornemmelse, man har , når man første gang kommer ind i Nordsjællands Banks nuværende banklokale. Hvordan kan et så stort lokale være i en så forholdsvis beskeden bygning?

Det er nu ikke ved hjælp af trick, at lokalet er blevet så stort – man har simpelthen brudt muren ud mod baghaven ned og forlænget bygningen ud i haven; men den gamle og nye del er tilpasset så harmonisk til hinanden, at man ikke kan se, hvor den ene ender, og den anden begynder.

Gennem det næsten 16 meter lange lokale går en skranke, der deler lokalet i en publikumsafdeling og en personaleafdeling. Midt i skranken er der en bred åbning. Der er ingen låge for, og det betyder: *„Kom indenfor, hvis der er noget, De vil tale med os om"*. Vi kaster dog lige et blik rundt i publikumsafdelingen og kigger ind i boksen, der ligger i plan med lokalet, idet der som nævnt ingen kælder er i den gamle del af bygningen. Så går vi gennem den indbydende åbning i skranken.

### *Venligt, men sagligt.*

Mens vi uden for skranken havde en fornemmelse af *hygge og venlighed,* mærker vi nu en moderne *saglighed.* Her er alt lagt an på det praktiske. En række siddepladser er bygget ind i skranken, så der altid er personale klar til at be-

tjene publikum. Et transportbånd fører den færdige ekspedition til kassen, hvor kassereren regerer, og hvor ekspeditionen sluttes mod dennes kvittering.

Vi undrer os over, at de moderne bogholderimaskiner ikke støjer mere, end de gør, men får at vide, at det skyldes, at loftet er lydisoleret.

Vi får forevist direktionens smukke og praktiske kontor og kigger nysgerrigt ind ad en dør ved siden af og ser en trappe. „Nå, det er op til loftet", siger vi, for bygningen er jo kun i een etage. Men der tog vi fejl, for udbygningen er nemlig i fulde 2 etager, og over banklokalet findes garderober, toilet, ja, ovenikøbet bad til personalet samt frokoststue. Endvidere er der et stort, bekvemt bestyrelsesværelse og endelig et velvoksent arkiv.

Vi står heroppe og kaster et blik ind til naboen, villa „Ro", hvor banken i sin tid startede, og får at vide, at banken fornylig har overtaget denne ejendom med eventuel senere udvidelse for øje.

Vi er igen nede i det store, men meget hyggelige og farvemæssigt fint afstemte, lyse banklokale – og vi mindes tidligere tiders højtidelige marmorbeklædte banker, et sted, som man kun nærmede sig med ydmygt sind. Her i Helsinge er der intet af den svundne tid. Her kommer man uden frygt og bæven; man kan ikke andet end føle, at man altid er velkommen i banken.

*Ekspeditionslokalet i hovedkontoret.*

# Fra bankens stiftelse

I årene omkring 1850 havde Helsinge endnu det rigtige præg af en lille landsby. Endnu lå bøndergårde, stråtækte huse, kirke og kro tilfældigt grupperet om det hyggelige gadekær. Da der i disse år blev anlagt en landevej gennem Gribskov, og dommerkontoret blev flyttet fra Nødebo til Helsinge, begyndte der en – omend foreløbig langsom – udvikling henimod et egentligt bysamfund. Det fremmede også udviklingen, da næringsloven af 1857 afskaffede privilegierne, og der hermed skabtes basis for et opsving i handel og håndværk.

I 1860 bestod Helsinge by af 10 gårde, 19 afbyggersteder og husmandsbrug samt 26 jordløse huse.

Endnu omkring år 1900 kunne der kun konstateres svage tilløb til det, der i dag danner stationsbyen Helsinge. Endnu var det overvejende bøndergårde og stråtækte huse, der noget spredt lå langs byens nuværende hovedgade.

En bank på pladsen var der endnu ikke tale om.

Med jernbanens forlængelse fra Kagerup til Helsinge skete en rivende udvikling. Den ene bygning efter den anden rejste sig og lagde grunden til det nuværende Helsinge – et midtpunkt mellem Gribskov og Kattegatkysten.

*Indkaldelse til stiftende generalforsamling.*

Det er på denne baggrund, det må ses, at fremsynede mænd – skal nogen nævnes fremfor andre, må det blive birkefuldmægtig C. *P. Schouenborg,* købmand *P.* C. *Christensen* og dyrlæge *J. Gram* alle Helsinge, samt købmand *Th. Jacobsen,* Gilleleje – tog initiativet til at stifte en bank i Helsinge.

I 1904 stiftedes Helsinge bys vandværk og elektricitetsværk; men stifterne af disse to selskaber mødte store vanskeligheder i deres arbejde for at opnå de fornødne lån. Dette gjorde, at planerne om at stifte en lokal bank begyndte at gære omkring 1904.

Den egentlige ophavsmand til banken må vel nok navnlig siges at have været birkefuldmægtig Schouenborg. Helsinge borgerforenings forhandlingsprotokol for 1906 viser, at bankspørgsmålet blev drøftet såvel inden for borgerforeningens bestyrelse som på et medlemsmøde den 8. marts, hvor Schouenborg fremlagde skrivelser om bankdrift fra overretssagfører *V. M. Amdrup* i København, der i øvrigt kom med i den første bankbestyrelse og sad i denne, til han i 1909 blev udnævnt til juridisk direktør i Den sjællandske Bondestands Sparekasse. På dette borgerforeningsmøde nedsattes et udvalg til sammen med omegnens folk at arbejde hen til starten af banken. Udvalget kom til at bestå af

købmand *P. C. Christensen,* sagfører *Carl Kapel* og tømrermester *L. P. Jacobsen,* der i øvrigt alle kom med i bankens første direktion.

I marts 1906 udsendtes følgende brochure om stiftende generalforsamling:

INDBYDELSE
til
*konstituerende Generalforsamling*
*og Tegning af Aktier i „Nordsjællands Bank".*

Siden Gillelejebanens og Helsingebanens Aabning har saavel Birkets Byer som ogsaa Oplandet iøvrigt haft en saadan Opkomst i alle Retninger, at der er blevet Trang til lettere Adgang til Bankhjælp i de forskellige Retninger, hvor saadan sædvanlig ydes. Vi har efter Samraad med andre Interesserede forment, at denne Trang til størst Gavn for Egnen afhjælpes af en af Tillidsmænd fra selve det paagældende Opland styret lokal Bank.

Under Navnet: „NORDSJÆLLANDS BANK" agtes da stiftet et *Aktieselskab,* hvis Formaal er at drive Bankvirksomhed, og er Undertegnede sammentraadt for at fremme denne Sag.

Vi haaber, at et Savn hermed vil blive afhjulpet, og at *Egnens Beboere* vil skænke Banken den *Tillid og Interesse,* som er nødvendig, for at Banken paa tilfredsstillende Maade kan løse sin Opgave, der dels vil være at modtage *Indskud til Forrentning,* dels at fremme *navnlig lokale Interesser* ved *Ydelse af Laan* til vederhæftige Personer og sunde Foretagender mod Selvskyldnerkaution eller anden god Sikkerhed, ligesom Banken i det hele vil paatage sig alle sædvanlige Bankforretninger. Dens Hovedkontor vil være i Helsinge, men vil der i Gilleleje og andetsteds, hvor der maatte vise sig Grund dertil, under Medvirkning særlig ogsaa af de lokale Bestyrelsesmedlemmer for den Egn blive oprettet Filialkontorer.

Aktiekapitalen er foreløbig ansat til 50,000 Kr. Heraf er paa Forhaand tegnet ca. Halvdelen. Restbeløbet i Aktier fra 100 Kr. og opefter vil blive udbudt til pari Kurs. Tegning af Aktier modtages af enhver af os Undertegnede.

Aktiebeløbene indbetales med 25 pCt. inden 15. Maj d. A., 25 pCt. inden 15. Juli d. A., 25 pCt. inden 15. Oktober d. A. og Resten inden 15. Januar 1907. Naar 2den, 3die eller 4de Rate indbetales før Tiden, godtgøres 4 pCt. p. a. Indbetales en Rate ikke senest inden Udgangen af Forfaldsmaaneden, kan Banken betragte det indbetalte som fortabt.

*Da vi forudsætter, at De interesserer Dem for Sagen,* tillader vi os at indbyde Dem til Deltagelse i *Bankens Startning* og *Tegning af Aktiekapital,* der vil finde Sted paa et Møde paa *Helsinge Kro* Onsdagen den *21. Marts, Kl. 4 Efterm. præcis.*

Nærværende Indbydelse gælder som Adgangskort til Mødet og bedes derfor *medbragt og forevist.*

I Marts 1906.

*Lars Andreasen,*
Strandfoged & Fisker,
Gilleleje.

*Anders Andersen,*
Gaardejer,
Valdby.

*Wald. Bjørnsen,*
Bryggeriejer,
Gilleleje.

*Chr. Christensen,*
Forpagter.
Vejby.

*Lars Christiansen,*
Gaardejer,
Aagerup.

*Hans Christensen,*
Gaardejer,
Koldsbæk.

*Jens Christensen,*
Gaardejer,
Bymosegaard, Helsinge.

*P. C. Christensen,*
Købmand,
Helsinge.

*J. Gram,*
Dyrlæge,
Helsinge.

*K. M. Hansen,*
Lærer,
Vejby.

*Hans Jensen,*
Gaardejer,
Vejby.

*P. Johansen,*
Gaardejer,
Helsinge.

*Lars Jensen,*
Gaardejer,
Mønge.

*Th. Jacobsen,*
Manufakturhandler,
Gilleleje.

*L. P. Jacobsen,*
Tømrermester,
Helsinge.

*Carl Kapel,*
Sagfører,
Helsinge.

*Lars Larsen,*
Gaardejer,
Valdby.

*J. P. Larsen,*
Sognefoged,
Annisse.

*P. Larsen,*
Gaardejer,
Alume.

*Anthon Larsen,*
Gaardejer,
Thorshøjgaard.

*C. Lassen,*
Forpagter,
Gilleleje.

*E. Lund,*
Proprietær,
Annissegaard.

*B. Mønsted,*
Bestyrer.
Frijsenvang, Søborg Sø.

*Julius Møller,*
Handelsgartner,
Gilleleje.

*Lars Nielsen,*
Gaardejer,
Laugø.

*Chr. Nielsen,*
Snedkermester,
Gilleleje.

*Carl Chr. Petersen,*
Gaardejer,
Huseby.

*Poul B. Petersen,*
Gaardejer, Sogneradsformand,
Tisvilde.

*Lauritz Pedersen,*
Købmand,
Gilleleje.

*Chr. F. Petersen,*
Købmand,
Gilleleje.

*Schouenborg,*
Birkefuldmægtig,
Helsinge.

*Oscar Søtofte,*
Boghandler,
Gilleleje.
(Formd. for Borgerforeningen).

Om ønskes kan nærmere Oplysning erholdes hos medlemmerne af den foreløbige Komité i Helsinge:

Købmand P. C. Christensen. Dyrlæge J. Gram. Tømrermester L. P. Jacobsen. Sagfører Carl Kapel. Birkefuldmægtig Schouenborg.

### *Behov for en bank.*

Selv i betragtning af den betydning, man allerede dengang med føje tillagde Helsingebanens oprettelse, forekommer det næsten overvældende, hvor mange af datidens kendte mænd i Helsinge og Gilleleje, ja i hele Kronborg vestre birk, der stod som medunderskrivere af denne indvarsling til møde om oprettelse af en egnens bank. Behovet for en bank må have været stort.

Af HELSINGEBOGEN – *„en gammel Helsingeborgers erindringer, fortalt af fhv. kommunesekretær N. Th. Nielsen og udgivet af Helsinge Borgerforening"* (1945) – fremgår da også, at betjeningen med kontortider i de daværende pengeinstitutter var såre begrænset.

I årene forud for 1906 var der blevet oprettet mange banker rundt i landet. Konkurrencen mellem sparekasserne og de nye banker var følelig. Sparekasserne – de første pengeinstitutter i landet – kunne støtte sig til en anseelse, der hvilede på traditioner. Bankerne måtte som andre opkomlinge skabe og underbygge deres position ved at gå nye veje, tage nye metoder i brug, og i det hele gå foran i den økonomiske udvikling.

Også i Helsinge meldte de nye tider sig og inspirerede forretningsfolk, landmænd og andre til i fællesskab at rejse en lokal bank til tilfredsstillelse af et ekspanderende erhvervslivs finansieringsbehov.

### *Banken konstituerer sig.*

I den stiftende generalforsamling på Helsinge kro den 21. marts 1906, der blev ledet af dyrlæge *J. Gram,* deltog ialt 42 personer, hvoraf vi udover mødeindbydelsens underskrivere fremdrager:

købmand *L. C. Jensen,* Helsinge
bagermester *C. Rosendahl,* Helsinge
gæstgiver *S. Michelsen,* Helsinge
urmager *N. Albeck,* Helsinge
gårdejer *Morten Petersen,* Huseby
birkefuldmægtig *Fabricius-Hansen,* Helsinge
smed *H. Larsen,* Helsinge
fabrikant *F. Frederiksen,* Helsinge
gårdejer *Lars H. Nielsen,* Kæderup
gårdejer *Niels Albrechtsen,* Annisse

Generalforsamlingen valgte en bestyrelse på 18 medlemmer og en direktion på 7 mand, og den stipulerede aktiekapital på 50.000 kr. blev tegnet.

Til formand for bestyrelsen valgtes gårdejer *Jens Christensen,* Bymosegaard, Helsinge, og til næstformand gårdejer *Lars Nielsen,* Lavø.

Til formand for den første direktion valgtes birkefuldmægtig C. *P. Schouenborg,* Helsinge, og til næstformand direktør *P.* C. *Christensen,* Helsinge. Allerede i august 1906 trådte birkedommer Schouenborg ud af direktionen, idet han blev udnævnt til dommer i Kalundborg.

Til forretningsfører og bogholder antoges *Sigurd Munk,* der havde fået sin uddannelse i *Sydfyns Discontobank* i Faaborg.

Bankens hovedkontor blev oprettet i Helsinge i et par lokaler i et hus – villa „Ro" – ved siden af den nuværende bankbygning. Samtidig åbnedes afdelinger i Gilleleje og Esrum.

I Helsinge blev den daglige leder altså Sigurd Munk, medens den daglige ledelse i Gilleleje og Esrum varetoges af henholdsvis købmand *Th. Jacobsen* og postmester frøken *Schaeffer.*

Bankens første revisorer var birkefuldmægtig *Fabricius Hansen* og dyrlæge *J. Gram.*

### *Farer forude.*

Den 1. juni 1906 kunne banken begynde sin virksomhed. Det almindelige økonomiske klima på dette tidspunkt var ikke uden store faremomenter for en lille nystiftet bank.

En hektisk byggevirksomhed prægede ikke mindst i hovedstaden den finansielle situation i landet, og en overhåndtagende aktiespekulation fandt sted på børsen. Den russisk-japanske krig havde skabt pengerigelighed herhjemme. En forceret vareindførsel fandt sted til høje priser. I oktober 1907 brød en international krise ud. Det tidligere store danske obligationssalg til udlandet standsede. Danmarks udenlandske kreditorer kaldte deres penge hjem. Lejlighederne i de mange nye huse kunne ikke udlejes, og byggeriet brød sammen. Man kom ud i valutamangel og pengeknaphed og havnede i en almindelig krise, der rystede nogle pengeinstitutter i hovedstaden, og hvis lige man senere hen kun skulle møde i de skæbnesvangre år, der fulgte den første verdenskrigs hektisk opskruede aktivitet.

### *Nøgterne mænd sikrer lykkelig start.*

I Nordsjællands Bank gik alt godt. Den overdrevne bygge- og grundspekulation i København smittede ikke af her, og man undgik de finansielle vildskud.

Efter kun 3 måneders levetid kunne Nordsjællands Bank fremlægge en balance, der udviste en indlånskonto på ca. 100.000 kr. og en udlånsvirksomhed af en lignende størrelse. Grunden var lagt til en udvikling, der støt og roligt skulle føre til det, som Nordsjællands Bank er i dag.

På bankens første ordinære generalforsamling den 9. marts 1908 kunne man forelægge et regnskab, der balancerede med 348.000 kr. Og banken kunne i sin beretning fremkomme med følgende beroligende udtalelse:

*„Med Henblik paa de i den sidste Tid i Udlandet og i vor Hovedstad herskende uheldige Bankforhold og den deraf følgende Mistillid til Banker, kan meddeles den glædelige Efterretning, at Banken slet ikke er bleven berørt af disse Forhold, idet Indlaans Contoen ikke blot er bleven forskaanet for større Uddrag, men endogsaa i den sidste Tid har haft en ret betydelig Fremgang.*

*Banken har i Regnskabsaaret intet Tab lidt."*

Mindre værdifuldt var det ikke, at banken i sin beretning for det andet regnskabsår på ny kunne oplyse, at den intet tab havde lidt, og at den i øvrigt kunne udtale:

*„Trods den økonomiske Krise, der i den sidste Tid er overgaaet Landet, og som ogsaa har sat sine Spor i vort Opland, gaar Banken ud af Regnskabsaaret med et Overskud af Kr. 8.043,83, efter at der er foretaget en Afskrivning paa Etablering-Contoen paa Kr. 314,76."*

På den tredie ordinære generalforsamling i 1909 kunne banken afrunde billedet af en lykkelig start under vanskelige forhold ved i sin beretning at give udtryk for, at omsætningen på alle konti havde været i god stigning, og at bankens kundekreds atter var blevet forøget ved tilgang af beboere i dens opland.

Det var en god begyndelse, der her i en vanskelig tid var gjort i Nordsjællands Bank. De mænd, der forestod ledelsen af den nye bank i disse første år, fortjener påskønnelse. Hvor let kunne banken ikke været snublet i starten, hvis det havde været mindre nøgterne folk, der havde stået ved roret i disse første og lidt stormomsuste år.

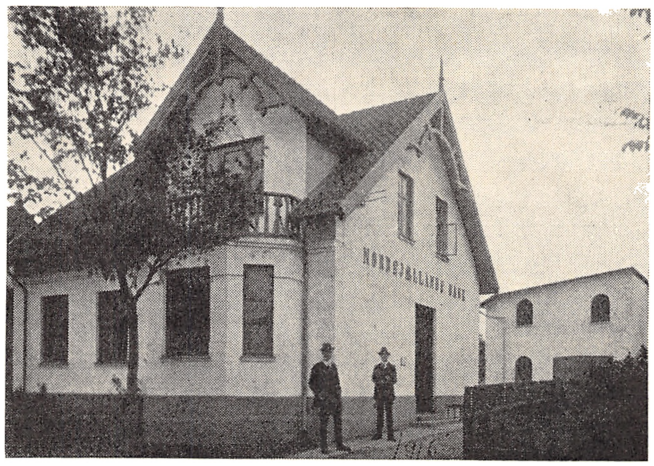

*Villa »Ro«, bankens første virkested.*

# Yderværkerne skydes frem

Efter den gode start voksede Nordsjællands Bank støt og roligt. I 1913 fik den et officielt „blåt stempel", idet finansministeriet autoriserede banken som ind- og udbetalingssted for *statsintrader*.

Indlånene var steget fra ca. 250.000 kr. i 1906–07 til 1,1 mill. kr. i 1915. Reserverne var i den samme periode øget til 35.000 kr., og det var jo kroner af en ikke så lidt større værdi end de kroner, vi i dag regner med.

Fremgangen gav den yderst merkantilt indstillede direktion „blod på tanden".

I 1913 skred man til oprettelse af en filial i selve købstaden Frederiksværk. I 1917 rykkede man yderværkerne endnu en tak frem, idet man startede en filial i Hundested.

I 1918 indgik banken som garant for Helsinge–Tisvildelejebanens privat tegnede aktiekapital. Med dette skridt ydede banken et bidrag til ophjælpningen af dens naturlige opland.

Ved udvidelsen af sit virke til Frederiksværk og Hundested slog *Nordsjællands Bank* måske nok lidt store brød op. Var det det lidt ambitiøse navn, der inspirerede de handlekraftige mænd fra Helsinge og Gilleleje, der prægede ledelsen? Frederiksværk-Hundested offensiven blev i hvert fald et ret kort intermezzo. Frederiksværk ville i længden ikke affinde sig med i bankmæssig henseende at være en filialby. Den lille købstad voksede godt til under den første verdenskrigs hektiske, forgyldte erhvervsvirksomhed, og kravet om en lokal bank i byen meldte sig med øget styrke.

I 1919 oprettedes *Banken for Frederiksværk og Omegn,* og Nordsjællands Bank afhændede ved venskabelige forhandlinger sine filialer i Frederiksværk og Hundested til denne nye lokale bank.

Fronterne var trukket lidt tilbage; men dette var på ingen måde udtryk for nogen svækkelse af Nordsjællands Bank, snarere for en konsolidering.

# Godt rustet

Krigsudbrudet i 1914 medførte straks, at man på rigsdagen vedtog en lov, hvorefter bankerne kunne nøjes med at udbetale kr. 300,– på hver bankbog om ugen, og bankens direktion vedtog midlertidigt at standse udlån.

Begge forhold blev dog hurtigt ændret til normale tilstande.

Mange indskydere var dog blevet bange, og den vedtagne lov om udbetaling af kr. 300,– pr. uge på hver bankbog var sikkert en god foranstaltning for at hindre panik blandt sparerne.

Bankens forretningsfører, *S. Munk,* blev under krigen indkaldt 2 gange à 3 måneder til sikringsstyrken, og banken fik i disse perioder assistance fra *Sydfyns Discontobank* i Faaborg, hvor forretningsfører Munk var uddannet, idet en fuldmægtig fra denne bank udlåntes til Helsinge.

Under den første krig havde man for kunderne mange „morsomme" engagementer i børspapirer, såvel industri- som skibspapirer samt i fremmed valuta, mark og francs.

Banken kom gennem den første verdenskrigs „gullaschtid" uden mén og stod godt rustet til at møde de genvordigheder, danske banker skulle blive stillet overfor i den smertefulde nedgangsperiode, der fulgte efter krigens inflationsagtigt oppustede aktivitet. Da krisen i 1921 skyllede ind over landet i form af katastrofalt voldsomme prisfald, var man i banken i Helsinge bedre konsolideret end nogensinde tidligere. Man havde forstået at holde hovedet koldt og at benytte krigstidens indtjening til henlæggelser.

Bankens indlån var i 1921 vokset til ca. 3,5 mill. kr., og dens reserver til imødegåelse af tab og sikring af i første række sparerne og dernæst aktionærerne var vokset til 140.000 kr. Og i 1917 havde man, hvad der også var en betryggelse for indskyderne, udvidet aktiekapitalen med 100.000 kr. til ialt 150.000 kr.

Banken begyndte virkelig at have noget at stå imod med. Den kunne begynde at tænke på at skaffe sig mere velegnede lokaler. Den 11. april 1922 kunne man tage den nuværende af arkitekt *F. Galatius* opførte bankbygning i brug. Man begyndte at føle sig stor og kom i 1922 „på eventyr" ved finansieringen af en entreprenørs arbejde med Skagensbanens ombygning. Denne isolerede historie bragte en del avisomtale og et betydeligt tab, som dog ikke kunne rokke bankens soliditet, men førte til, at den daværende direktion blev rekonstrueret.

### *Usvækket tillid.*

Tilliden til banken var usvækket. Der var ingen, som tvivlede på Nordsjællands Banks soliditet.

I 1917 havde man knyttet den tidligere mejeribestyrer i Skærød, *Mads Nielsen,* til sig som kasserer. Det var en ansættelse, der betød meget for banken på grund af den store anseelse og agtelse, Mads Nielsen nød overalt. Og bag det hele havde man den stoute og bundsolide gårdejer *Lars Nielsen,* Laugø, der i 1920 afløste Københavns senere politidirektør, birkefuldmægtig *Fabricius-Hansen* i direktionen og blev dennes formand. Lars Nielsen havde været med i ledelsen lige fra bankens start. Han var således medlem af det første

bestyrelsesråd og næstformand, hvilke hverv han beklædte, til han som nævnt i 1920 blev direktionsformand.

Om denne personlighed skrev „Frederiksborg Amtstidende" i en artikel ved Nordsjællands Banks 25 års jubilæum i 1931:

> *„Gaardejer Lars Nielsen kom til at lede Direktionen paa en Tid, der blev kritisk for Bankvirksomheder. Han og hans Kolleger var kloge Folk, der arbejdede støt og holdt sig uden for al tvivlsom Spekulation, saaledes at Banken slap lykkeligt gennem Krisen med blot et enkelt Tab, og det havde sin egen Historie, som ikke har Interesse, naar Talen gælder Mændene fra i Dag.*
>
> *Med Tryghed ser Bankens Kunder dens Fremtid i Møde under Lars Nielsens Førerskab. Den Form for Forsigtighed, der siges at være speciel Borgmesterdyd, har han ogsaa; men tillige ved man om ham, at han er klartseende og fuldt ud forstaar, hvad Næringsliv i By og Egn venter af sin Bank."*

Meget betød også i disse år købmand *Th. Jacobsen,* Gilleleje, der stod som medstifter af banken, og i dennes første 29 år var medlem af direktionen og tillige leder af filialen i Gilleleje. Under Th. Jacobsens dygtige ledelse, og med den anseelse han nød som indehaver af en af byens største forretninger, kom Gilleleje-filialen til at betyde meget for det lokale næringsliv.

### *I smult vande gennem tyverne.*

Med Lars Nielsen og Th. Jacobsen ved roret sejlede Nordsjællands Bank i smult vande, medens tyvernes dønninger efter den første verdenskrigs inflation væltede mangt og meget i dansk erhvervsliv.

Allerede i 1917, inden der ved bankloven af 1919 gennemførtes offentlig kontrol med bankdrift, havde banken antaget en statsautoriseret revisor. Det var for indskyderne en god betryggelse, at der på denne måde var en særlig autoritativ kontrol med, at alt var, som det skulle være.

Tidligt (i 1918) kom banken ind på at lade sparerne benytte checks (lommechecks). Initiativet hertil kom fra daværende birkedommer *Jacobæus,* der var medlem af bestyrelsen.

I 1923 overtog banken den af *Helsingør og Omegns Bank* drevne filial i Gilleleje og befæstede herved yderligere sin position.

I 1926 forhøjede man aktiekapitalen med 125.000 kr. til i alt 275.000 kr.

I 1929 afgik bankens mangeårige bogholder, bankbestyrer *Sigurd Munk* ved døden og efterlod et stort og smerteligt tab. Sigurd Munk havde i de mange år, han havde arbejdet i banken, gjort sig ualmindeligt afholdt og havde overalt vundet respekt og anseelse. Som Sigurd Munks efterfølger udnævntes nuværende bankdirektør *Harald Andersen,* der havde været i bankens tjeneste fra 1914.

Nordsjællands Bank havde, da den den 1. juni 1931 rundede de 25 år, oparbejdet 240.000 kr. i reserver. Banken kunne, når der ses bort fra det vanskelige år 1923 med tabet på Skagensbanen, se tilbage på lutter gode år med jævnt og efter forholdene dog hurtigt stigende virksomhed. Den kunne fortrøstningsfuldt se fremtiden i møde.

## Landbrugskrisens år

De første år af trediverne rummede svære tider for dansk erhvervsliv og dermed for dansk bankvæsen. Med udgangspunkt i Wall Street-krakket i Amerika i 1929 bredte en lammende international krise sig til Danmark.

I september 1931 gik England fra guldet, d. v. s. suspenderede guldindløseligheden og nedskrev pundet i forhold til den tidligere gældende guldparitet. Herhjemme slog man endnu en gang fra visse sider med nationalbanken i spidsen et slag for *„den ærlige krone"*. Men sterlings fald påvirkede omgående det danske landbrugs indtjeningsevne, og i månedens slutning måtte nationalbanken suspendere sedlernes indløselighed med guld. Kronen var atter en papirvaluta. Tredivernes restriktionspolitik var indledt.

Danmarks Nationalbank greb til en uhørt voldsom kreditstramningspolitik og meddelte i forbindelse med en hævning af diskontoen i to tempi fra 3½ til 6 % de private banker, at de ikke kunne optage lån eller rediskontere veksler i nationalbanken.

Landbrugets indtjening svandt ind til et minimum. Dets forrentningsprocent var en overgang negativ, og landbrugets vanskeligheder bredte sig som ringe på vandet til hele det danske samfund og skabte en forfærdende arbejdsløshed.

Arbejdsløshedsprocenten nåede i 1933 århundredets rekord med 43,5 %. For at beskytte valutabalancen oprettede man i begyndelsen af 1932 med henblik på at tvangsregulere importen *Valutacentralen,* der senere blev til *Direktoratet for Vareforsyning.*

Ved *Kanslergade-forliget* den 30. januar 1933 blev kronen nedskrevet og lagt fast på en sterlingkurs af 22,40, og der iværksattes forskellige hjælpeforanstaltninger over for landbruget, bl. a. blev *konverteringspolitikken* indledt, og der blev vedtaget en lov om maksimalrentesatser for indlån i banker og sparekasser i håb om, at en sænkning af indlånsrenten skulle føre til en tilsvarende nedgang i udlånsrenten.

Nordsjællands Bank slap igennem disse vanskelige år uden skrammer.

Bankens tab på akkordordninger blev ikke over 250 kr., hvilket ikke mindst

skyldtes, at der i bankens bestyrelse var en stærk repræsentation af dygtige landmænd, meget ansvarsbevidste folk, som vidste, hvor langt man kunne gå med hensyn til ydelse af prioriteter.

Banken måtte dog overtage en landbrugsejendom på ca. 120 tdr. land (12 tdr. hartkorn) og med nye fint vedligeholdte bygninger, hvori den havde indestående 20.000 kr. efter lån på 110.000 kr. til 4 % rente til *Østifternes Landcreditkasse*. Ingen turde dog overtage ejendommen, hvorfor banken drev denne i ca. 1½ år, med et driftsunderskud – trods billig administration – på ca. 10.000 kr.

I sin beretning til generalforsamlingen i 1933 kunne bankens formand udtale, at regnskabsåret 1932 trods den herskende krise var forløbet ret godt. Og to år efter – ved aflæggelsen af beretningen for 1934 – kunne formanden oplyse, at bankens virksomhed i alle måder havde formet sig normalt, og at der sammenlignet med året forud havde været en fremgang at spore i hele forretningsverdenen. Den store krise begyndte at mildnes.

### *Nye vedtægter.*

På den indre front skete der en hel del i Nordsjællands Bank i trediverne.

Allerede i 1930 påbegyndtes der på bankinspektørens initiativ forhandlinger med banktilsynet om at få bragt bankens vedtægter i overensstemmelse med bankloven af 1930. Der var med den struktur, ledelsen af banken havde, tale om intet mindre end en lille revolution. Først i 1934 nåede man til vejs ende med forhandlingerne. Resultatet var da, at man havde fundet frem til en klarere opdeling af opgaverne mellem bankledelsens forskellige organer.

I disse vedtægter blev det fastlagt, at ledelsen fremtidig skulle bestå af:

Et repræsentantskab bestående af ca. 26 medlemmer,
en bestyrelse på 5 medlemmer, og
en direktion på indtil 2 medlemmer.

Ved denne lejlighed blev købmand *Valdemar Pedersen,* Helsinge, der i 1931 var kommet ind i bankens repræsentantskab, valgt til formand for den nye bestyrelse. Købmand Valdemar Pedersen har gjort et stort stykke arbejde for at fremme sin stands interesser og har været en meget skattet mand indenfor købmandsorganisationerne. Bl. a. har han været med i hovedbestyrelsen for *De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark* og været denne organisations hovedkasserer.

### *Nye bankbygninger i Gilleleje og Esrum.*

I 1935 købtes en grund af Gilleleje Badehotel, og i 1936 stod den smukke og repræsentative bankbygning i Gilleleje klar til indflytning. Den var, som hovedsædet i Helsinge, opført af arkitekt F. Galatius.

*Interiør fra bankens afdeling i Gilleleje, bankbestyrer frk. Ella Jacobsen og bankkasserer Harald Nielsen.*

*Eksteriør fra bankens afdeling i Gilleleje.*

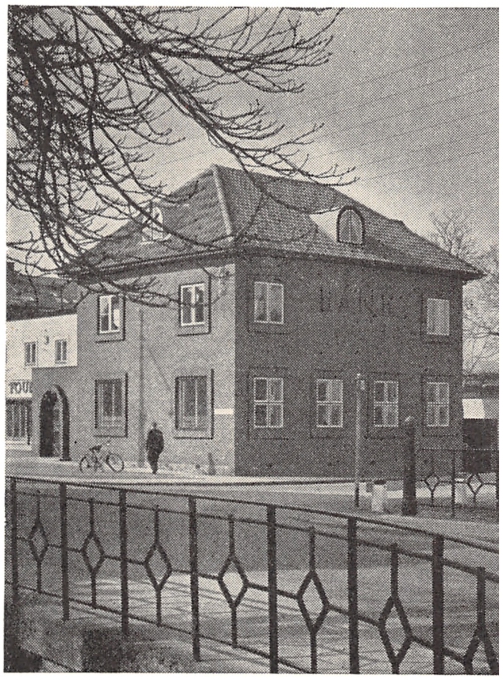

*Interiør fra bankens afdeling i Esrum, bankbestyrer frk. Juliane Hansen og bankkasserer Søren Willumsen.*

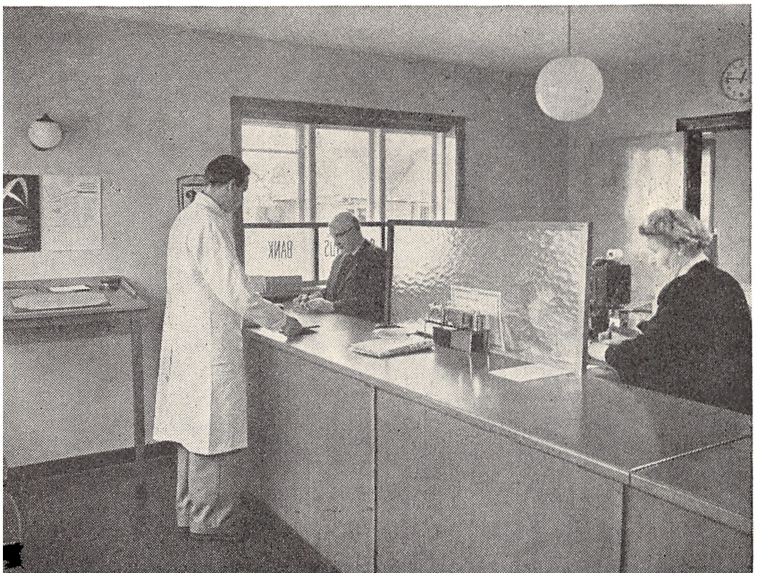

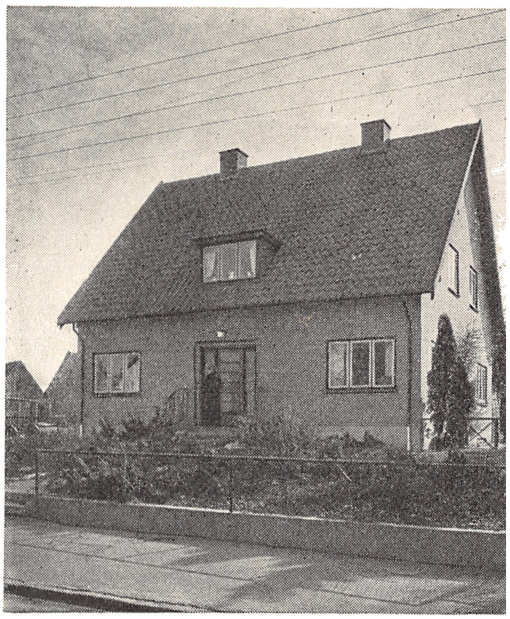

*Eksteriør fra bankens afdeling i Esrum.*

I 1938 oprettedes et kontorsted i Tisvildeleje med nu afdøde tømrermester *P. Nielsen* som bestyrer.

Ligeledes i 1938 opførte banken sin nuværende bygning i Esrum. Denne ejendom er med dens fine velholdte have i sig selv en idyl i det idylliske Esrum.

Samme år afgik direktør, gårdejer Lars Nielsen ved døden. Ved Lars Nielsens død mistede banken en af sine bedste mænd, en mand, der havde været med fra starten, over alt en forkæmper for banken, hvis trivsel altid havde ligget ham stærkt på sinde.

Bankkasserer Mads Nielsen, der blev antaget som kasserer i 1917, trak sig tilbage med udgangen af 1938, og i hans sted udnævntes til kasserer frøken *Lyngh-Larsen, der* har været ansat i banken siden 1918.

I 1939 ansattes gårdejer *Chr. P. Christensen,* Ørby, som landbrugskyndig direktør.

I 1940 gennemførtes en pensionsordning for bankens funktionærer, idet banken indmeldte sig i *De danske Provinsbankers Pensionskasse.*

I 1941 udnævntes *M. J. Hansen,* der havde været ansat i banken siden 1928, til bogholder.

### *God fremgang i tredivernes sidste år.*

I sin beretning for 1936 kunne formanden udtale, at bankens virksomhed i det hele var gået særdeles godt. I 1937 kunne formanden tale om „god fremgang". Også 1938 stod i fremgangens tegn. Regnskabet for 1939 prægedes af den anden verdenskrigs udbrud og de kurstab, som nationalbankens stramme kreditpolitik forvoldte. Sparernes tilgodehavender, der i mange år var gået frem, udviste en tilbagegang på 400.000 kr.

Selvom tredivernes år ikke var gode bankår, formåede man dog i Nordsjællands Bank ved tilbageholdenhed med udgifterne at foretage en betydelig konsolidering gennem henlæggelser til reserverne, hvad der også var nødvendigt som følge af bankens vækst.

Indlånene steg i tiåret fra 1931 til 1941 fra ca. 3,5 til 5,2 mill. kr., og reserverne fra ca. 240.000 kr. til ca. 520.000 kr. I det store og hele gik alt, som det gerne skal i en bank: støt og roligt.

### *Mod unormale tilstande.*

Allerede i 1940 begyndte Nordsjællands Bank at mærke, at man levede under en ny verdenskrig og en kostbar tysk besættelse. I sin beretning for 1940 udtalte formanden, at året var forløbet på en efter forholdene tilfredsstillende

måde, men at de ændrede forhold i landet viste sig på næsten alle grene af bankens forretninger. Pengerigeligheden havde så småt begyndt at gøre sig gældende. I beretningen for 1941 kunne formanden fortælle generalforsamlingen, at den pengerigelighed, der allerede var begyndt at melde sig i 1940, var blevet stadig mere mærkbar. Det var noget helt nyt, man her skulle opleve i Nordsjællands Bank: at have for mange penge.

Snart skulle det nemlig komme til at gå altfor hurtigt med indlånenes vækst. Men det var en god ting, at Nordsjællands Bank trods alle vanskeligheder i årene 1931–1941 dog havde været i stand til i denne periode at øge sine reserver. Det var godt at have noget at tære på. For var der nogen, der ikke tjente på krigen, så var det danske banker.

## Under besættelsens skygge

Det dominerende træk i Danmarks økonomiske udvikling under den tyske besættelse var de såkaldte „ledige penge".

Som følge af, at Danmarks Nationalbank måtte stille betalingsmidler til rådighed til finansiering af omkostningerne ved besættelsesmagtens tilstedeværelse her i landet og af eksportoverskuddet til Tyskland, steg danske bankers indlån til hidtil ukendte højder. Nationalbanken overtog jo alle tilgodehavenderne på tyskerne, og den forøgelse, der herved fandt sted på nationalbankens konti *„Diverse debitorer"* og *„Clearingskonto"* på i alt ca. 7,7 milliarder kr., viste sig som stærkt forøgede kasser hos de private banker, idet virksomheder og private gennem den betydelige, halvvejs tvungne, passive opsparing så deres egen likviditet forøget, uden at de var i stand til at udvide deres bedrifter. Herved faldt efterspørgslen efter banklån, så bankerne måtte se deres udlån gå tilbage. *Der var simpelthen ingen brug for de mange penge.*

For at få lidt rente af de store indskud, anbragte bankerne en del af dem i obligationer. Men langt den overvejende del af dem opbevaredes – til ¼ % rente – på nationalbankens foliokonto.

Fra mange sider ængstedes man ved, at de mange ledige penge ville „gå på eventyr" og give inflationen næring. Forestillingerne herom var dog nok overdrevne. Banklederne havde erfaringerne fra den første verdenskrig og tyverne at bygge på. De var ikke sindet at slække på standardkravene til en låneansøgers bonitet og det forelagte projekts forsvarlighed. Og de vidste, at der kom

„en tid efter denne", hvor der på ny ville komme bud efter pengene til fornuftige formål.

Da der ikke var forsvarlige udlånsmuligheder for de kunstigt oppustede indskud, og bankerne måtte ligge med enorme kasser, som de måtte forrente, medens de ikke selv kunne få pengene forrentet, gik bankernes indtjening stærkt ned under besættelsen og de første år derefter.

### *Nordsjællands Bank og pengerigeligheden.*

Den almindelige pengerigelighed i det danske samfund i besættelsesårene og den første efterkrigstid genfinder man fuldt ud i Nordsjællands Banks lille samfund. I sin beretning for året 1943 udtaler formanden således:

> *„Pengerigeligheden har paa ny vist sig ved en for vor Bank enormt voksende Likviditet, idet vi i Kassebeholdning, Tilgodehavender hos Korrespondenter og Fondsbeholdning ialt har anbragt ca. 4,2 Millioner Kroner eller godt Halvdelen af hele Bankens Balancesum. Af dette Beløb har de 2 Millioner Kroner saa at sige hele Aaret kun været anbragt til en Rente af ¼ % p. a.*
>
> *Bankens Indtjeningsevne har saaledes været knap saa god som forrige Aar trods Fondsbeholdningens Forøgelse, men Forøgelsen bestaar hovedsagelig af kortfristede og lavt forrentede Stats- og Kommuneobligationer.*
>
> *Der har atter i Aar været nogen Efterspørgsel efter Laan, men Indfrielse af ældre Laan har gjort, at Udlaanskontiene er gaaet ned med ca. 200.000 Kroner. Samtidig er Sparernes Tilgodehavende vokset fra godt 6 Millioner Kroner til knapt 7,2 Millioner Kroner, en Tilvækst paa ca. 1,2 Millioner Kroner, og denne Tilvækst har tynget haardt paa Driftsregnskabet, selv om enkelte Rentesatser er nedadgaaende, hvilket har været en tvungen Nødvendighed, nemlig, som tidligere nævnt, paa Grund af de faldende Udlaan, stigende Skatter, stigende Omkostninger til Lønninger m. v. Vi har saavidt muligt hidtil ogsaa modtaget nye Indskud til Forrentning, men Banken kan ikke vedblivende fortsætte med at modtage disse stadig voksende Indskud, der nu kun henligger uarbejdsdygtige i Kassen."*

Den samme historie gentager sig med øget styrke i de næstfølgende år. Bankens fondsbeholdning, der normalt var på ca. 700.000 kr., stiger til væsentligt over to millioner. Endnu i 1945 melder de ekstraordinære bankforhold sig med stor styrke, hvad der fremgår af følgende udtalelse fra bankens beretning for året 1945:

> *„Bankens 39te Regnskabsaar er forløbet tilfredsstillende, og der er intet Tab konstateret. Atter i Aar har Pengerigeligheden fortsat uformindsket, ja, endog fuldt saa stærkt, idet Bankens Balance er steget fra 10½*

*Mill. til ca. 12 Mill., og dette medfører, at Overskudet er dalende, fra ca. 61.000 Kr. forrige Aar til ca. 48.000 Kr. i Aar, til Trods for, at vi i Aar har tilskrevet Regnskabet ca. 12.000 Kr., som indgaaet paa tidligere afskrevne Fordringer. Grunden til det mindre Overskud er let at paavise, naar Banken i hele det forløbne Aar har haft et Indestaaende paa Kassereservekonto paa indtil 1 1/3 Mill. Kr. til Rente 1/4 % p. a. Aaret slutter med ca. 2,6 Mill. Kr. paa samme Konto.*

*Som i det foregaaende Aar har Pengerigeligheden – som nævnt – været stærkt voksende, idet Sparernes Tilgodehavende er vokset med godt 1 Mill. Kr. til ca. 8,4 Mill. Kr. paa Indlaan, og paa Folio med ca. 1/4 Mill. til ca. 2,3 Mill. Kr.*

*Bankens Indtjeningsevne har som Følge af det nævnte ikke været særlig god, til Trods for, at vor Fondsbeholdning er forhøjet til ca. 3 Mill. Kr. Fondsbeholdningen bestaar hovedsageligt af kortfristede og lavtforrentede Stats- og Kommuneobligationer.*

*Der er i Aarets Løb ydet en Del Laan, saaledes at den samlede Udlaansmasse viser en Stigning paa ca. 350.000 Kr., til i alt ca. 4 1/4 Mill.*"

Det kan nok i dag vække forundring hos en og anden, at banken i dette år af en samlet indlånsmasse på ca. 10,7 mill. kr. kun havde udlånt ca. 4,3 million, eller kun 40 %. For nu er der jo udlånt godt og vel 100 % af indlånene. En sammenligning mellem disse to udlånsprocenter fortæller en hel del om de skiftende forhold, under hvilke banken har måttet arbejde.

### *De „ledige penge" svinder bort.*

I 1946 bliver bankens nuværende næstformand, amtsrådsmedlem, husmand *Niels Nielsen,* Ramløse, indvalgt i bestyrelsen efter at have siddet i repræsentantskabet siden 1936. Niels Nielsen har gennem mange år været statens tilsynsførende med samtlige statshusmandsbrug i Frederiksborg amt og har på dette område gjort et stort arbejde i samfundets tjeneste.

I sin beretning for 1946 fortæller Nordsjællands Bank, at banken i det forløbne år har haft rigelig efterspørgsel efter lån.

I de følgende år går det videre på denne måde. Allerede i 1946 udtaler banken forhåbninger om, at krigstidens lovgivning om, at bankerne skal holde særlige kassereserver, vil blive lempet, *„idet man bl. a. ser med Betænkelighed paa de Krav, der vil blive stillet med Hensyn til Betalingen af Eengangsskatten"*.

Perioden 1945–50 prægedes af genopbygningen af landets kapitalapparat, hvilken genopbygning fra 1948 lettedes gennem den amerikanske „Marshallplan", der tilførte landet valuta.

Selv om der i disse år fandt svingninger sted i bankernes likviditet, er ho-

vedindtrykket dog, at det i denne periode var nogenlunde muligt for bankerne som helhed og herunder Nordsjællands Bank at imødekomme alle rimelige låneandragender. Der gennemførtes efterhånden en gradvis lempelse af kassebindingsreglerne. Diskontoen holdtes fra 1946 konstant på 3½ %.

Et afgørende omsving kom med devalueringen af sterling den 18. september 1949. Danmark valgte – som en række andre lande – at følge sterling, hvilket indebar en nedskrivning af kronens værdi i forhold til USA-dollars med ca. 30 %.

Den forringelse af bytteforholdet over for udlandet (prisklemmen), der var en af sterling-devalueringens følger, skærpede de begyndende vanskeligheder med valutabalancen. Det voksende indhug i valutareserverne foranledigede i forbindelse med udbruddet af Koreakrigen nationalbanken til den 4. juli 1950 at forhøje diskontoen fra 3½ % til 4½ %.

*Med dette skridt var man definitivt kommet bort fra „det milde kreditklima", der kendetegnede de fleste af fyrrernes år. Den pengeknaphed, der i mellemkrigsårene havde været det sædvanlige, var på ny en kendsgerning.*

### *Restriktionerne viger.*

Med de „ledige penges" forsvinden og udviklingen af normale produktions- og forsyningsforhold kan Nordsjællands Bank i sine beretninger for disse år med føje udtale glæde over, at rationeringer og restriktioner falder bort og afløses af *friere handelsforhold.*

Et stærkt indtryk af de usædvanlige pengeforhold i fyrrerne får man ved at erfare, at Nordsjællands Banks indlån fra 1941 til 1951 øgedes fra ca. 5,2 mill. kr. til over 11,2 mill. kr., d. v. s. at indlånene mere end fordobledes i dette tiår. Når man bedømmer størrelsen i denne vækst, må man dog tage ændringen i prisniveau og pengeværdi med i betragtning.

Bankens henlæggelser til reserverne kunne ikke følge samme stigningstakt som indlånene, selv om de øgedes fra 520.000 kr. i 1941 til 905.000 kr. i 1951. Da den stærkt voksende balance gjorde det ønskeligt at udvide egenkapitalen mere, end væksten i reserverne kunne tilføre denne, skred banken i 1949 til en udvidelse af aktiekapitalen med 225.000 kr. til i alt 500.000 kr.

### *Et makabert omkostningsbilag.*

I det daglige levede Nordsjællands Bank og personale som andre institutioner i utryghed under besættelsens åg. Som et udslag heraf fik bestyrelse og direktion i 1943 tillagt særlige fuldmagter til selvstændig handling, såfremt forholdene skulle gøre det umuligt at afholde repræsentantskabsmøder.

Frederiksborg Amts Av

Nr. 222 Fredag d. 29. September 1944

# Tre Bankrøvere i Helsinge forfulgt af Byens og Egnens Folk - To af Røverne skød sig, den tredje overgav sig

## *I Banken tog Røverne 230,000 Kroner — Den ene af dem bosiddende i Mønge*

TRE MÆND trængte i Gaar Eftermiddags ind i Nordsjællands Bank i Helsinge og truede med Revolvere Personalet til at udlevere Bankens kontante Beholdning, ca. 230,000 Kr. De laasede derefter Personalet og de tilstedeværende Kunder inde i Boksrummet, hvorefter de forsvandt med de mange Penge.

**Kup'et var imidlertid hurtigt blevet observeret, og Folk fra Helsinge og Omegn forfulgte Røverne, bevæbnet med Jagtgeværer. Da Røverne indsaa, at Situationen var haabløs, skød de to sig, medens den tredje blev taget til Fange.**

Klokken var knapt 16, da de tre Røvere kom ind i Banken. De bar alle mørke Briller og havde Hattene trukket ned foran Ansigtet. Straks efter, at de var kommet ind i Lokalet, kommanderede de: Hænderne op! Da Personalet saavel som et Par Kunder ikke straks parerede Ordre, viste de tre Mænd pludselig hver en Revolver, og for at understette Truslen affyrede den ene et Skud mod Loftet. Saa tog Sagen en lynhurtig Udvikling. Personalet saavel som Kunderne blev tvunget ind i Bankens Boks, hvorefter de tre Mænd fjernede sig med samtlige kontante Penge, der fandtes i Boks og Pengeskuffe, ialt ca. 230,000 Kr.

Inden Røverne forlod Banken klippede de Telefonledningerne over og laasede Dørene.

rum, som de laasede efter sig. Derefter forsvandt de.

Udenfor Banken var det da, at d gjorde den kedelige Opdagelse, at dere Bil var væk. De forsatte saa til Fod men som allerede nævnt spredtes Me deleisen om Begivenheden som en beild over Helsinge By og Omegn. tog meget handlekraftigt Affære, forlod Arbejdsseteder og Forretninger at deltage i Forfølgelsen, og der chartret flere Biler med Mandskab Hunde, ligesom Folk medtog Bøss Stokke. Man ilsledes ogsaa hurtig paa de tre, som efterhaanden gjor tryk af at tabe Besøndelsen. Paa Tidspunkt traadte de frem paa V elandsede en Personbil, der med Forfølgere, men da ingen Passagerer havde Vaabben hos de man ikke tage Affære, og verne kommanderede der Chaufføren til at fortsætte. kom der dog flere til og R uskadeliggjort. De to af de nævnt skudt. Fra nogle S den ene har skudt

J. Frederiksen Bankekassering Nr. 28.

MAX JACOBSEN
Læge
Helsinge

Helsinge d. 17/11 1944

Nordsjællands bank

her.

LÆGEHONORAR

| | Kroner |
|---|---|
| 28/9 44 Ligsyn af to bankrøvere i Skærød | 9,- |
| Befordring | 4,50 |
| | 13,50 |

Betalt 18/11 44

## Røverne forfølges og omringes

Den første Efterretning om Røveriet [illegible] kom hurtigt ud i [illegible]

## Bankrøverne i Helsinge forsøgte klassisk Fif

### *De hastede Penge til Forfølgerne — men ingen reagerede, og det blev Røvernes Skæbne*

DET store Bankrøveri i Helsinge er udført af Sunitsteenne. Røverne, som overlevede den dramatiske Dag, Hans Peder Hansen, indsattes, som omtalt, i Arrest paa Tugthuset i Helsingør. Og forfra blev han hentet af det tyske Politi, som efter Røveriet var tilkaldt af Bankens Personale.

Fra Bankens Side oplyses det, at daar blat den pågældende Dag laa med en usædvanlig stor Kassebeholdning var Aarsagen den, at der netop samme Dag forestod en stor kontant Udbetaling, og om Formiddagen havde man faaet et Par større Indskud. I mindeligbed er den kontante Beholdning meget mindre.

Iøvrigt oplyser Banken, at paa 203 Kr. har man taget alle Penge bage.

De tre Røvere forsøgte sig Flugten med et klassisk Fif. Rolf Kraae, der forfulgt af Rongen Adis kasseds sine fra sig, hastede de tre Røve af Pengene fra sig i det Øje folgerne stoede standse Ind dem op. Men de tog fejl, bred sig ikke det mindste gø, som blev kastet for var Røverne selv det gi blev indhentet og mødt ne hver paa sin Maade

Hele den mærkelige mer saa rystende Ende alle, der kom Begivenh Hold, saa præget ne Indringen.

Amtsfoge Gies Centralsygehuset i

## Røveri ventes [illegible]t af Russerne

[illegible]de og tomt Omraade — [illegible] rent paa Gaardene

# Nordsjællands

Nr 147

Fredag Aften den 29 Sep

## 3 Revolvermænd røver 200.000 Kr i Nordsjællands Bank i Helsinge.

### Befolkningen fangede efter en dramatisk Jagt den ene Røver og skaffede Pengene tilbage.

### De to andre Røvere fundet døde.

Helsinge.

Et fantastisk Bankroveri, der er det sidste Aarhundredes storste og ejendommeligste i Danmark, forøvedes Torsdag i Helsinge og bragte den lille nordsjællandske By i vildt Oprør.

3 revolverbevæbnede Mænd kom ved 15,30-Tiden ind i Nordsjællands Bank. De holdt Personalet op, medens de tømte Pengekasse og Boks for ialt 200,000 Kr. De lukkede Boksen og forsvandt. Forskellig[illegible] [illegible] efter [illegible]

Ophidselse bredte sig ud over den. Folk forlod deres Arbejde og samledes ved Bankens Begning. I Løbet af nogle faa Minutter havde en Flok Mænd kapret Jernbanens Lastvogn [illegible]

[illegible] af Gaar For[illegible] Politibetjente, [illegible] Røde Kor[illegible]

Fremgang

I 1944 støtter banken uden formaliteter en familie, hvis forsørger er taget af Gestapo.

Samme år – i den politiløse tid – kommer banken – som De kan se på foregående side – i „avisen". Fotomontagen og det heri indføjede makabre omkostningsbilag fra bankens arkiv fortæller i sit eget sprog om, hvad der kunne gå for sig i disse lovløshedens tider.

I marts 1945 bliver der udfærdiget beslaglæggelsesdekret vedrørende filialbygningen i Gilleleje, men det lykkes dog at forpurre tyskernes overtagelse af bygningen.

Mange af dem, der var med dengang, har vel allerede glemt, hvordan det egentlig var at leve *under besættelsens skygge*. Den lille fotomontage genkalder i erindringen den usikkerhed, man følte i, som det hed i frihedssangen, „de fem forbandede år" og understreger værdien af at leve i et samfund, hvor man kan gå ud fra, at det er mælkemanden, der spøger, hvis det lidt tidligt en morgen skulle klimte på dørklokken.

## Stærkere end nogensinde

Efter *„de billige penges epoke"* i fyrrerne har vi i årene efter 1950 i dansk økonomisk politik haft en periode, der er karakteristisk ved betydelige renteudsving, omend variationerne ret konstant er sket på et højt niveau. Efterhånden som Marshall-hjælpen svandt ind, fik landet på ny alvorlige valutaproblemer, som myndighederne søgte at bekæmpe ved at gøre pengene dyre.

De internationale konjunkturer efter Koreakrigens udbrud i sommeren 1950 forværrede forholdet mellem vore import- og eksportpriser endnu mere, end devalueringen i 1949. Valutabalancen blev skæv som så ofte før, hvilket i løbet af efteråret 1950 gav anledning til en betydelig kreditindskrænkning fra nationalbankens side. Renteniveauet steg relativt stærkt. Først i løbet af 1953 ændredes forholdene afgørende. Diskontoen, der i november 1950 var blevet sat op til 5 %, nedsattes i september 1953 til 4½ %.

Lempelsen blev dog allerede i sommeren 1954 afløst af en ny kraftig kreditindskrænkning, markeret bl. a. gennem en diskontoforhøjelse på 1 %, som siden har været fastholdt, og som det senere yderligere har været nødvenligt at lade følge op med et par finanspolitiske „kriseforlig".

50erne har været præget af en økonomisk zig-zag kurs, der har stillet overordentlig store krav til danske bankers evne til hurtig omstilling til ændrede finansielle forhold, og hvor bankerne alligevel ofte – uanset at de på udmærket vis har magtet denne omstilling – er blevet gjort til syndebuk for politiske forsyndelser.

*Alle ønsker kan ikke opfyldes.*

Den noget svingende, men alligevel rigoristiske, økonomiske linie går igen i udtalelser fra Nordsjællands Banks generalforsamlinger. I beretningen for 1953 hed det således:

> *„Den i de to foregående regnskabsår mærkbare pengestranmning er forsåvidt forbedret noget – dog har vi stadig måttet holde igen med udlån til trods for den ret store stigning i bankens indlånsmidler –, da efterspørgslen efter lån for vor banks vedkommende har været alt for stor."*

Valutakrisen i 1954, der i nogen grad var en følge dels af indkomststigninger, der var større end udviklingen i landets produktion og produktivitet betingede, dels af et lovligt ambitiøst program for det offentliges bygge- og anlægsvirksomhed, understregede yderligere vanskelighederne i landet.

I Nordsjællands Bank mærkede man stramningen ved, at man fik endnu vanskeligere ved at tilfredsstille kundernes ønsker om kreditter og lån. I bankens beretning for 1954 udtaltes der herom:

> *„Året har været stærkt præget af manglende kapital til udlån, til trods for at bankens indskudsmidler har været stigende til i alt ca. 12.600.000 kr., en stigning på ca. 300.000 kr.*
>
> *Særlig fra midten af året, da nationalbankens diskonto forhøjedes fra 4½ % p. a. til 5½ %, har vi med beklagelse været nødt til at måtte afvise mange låneandragender for at bevare bankens likviditet. Vi kan ikke nok beklage dette, men det er heldigvis ikke vor bank eller bankerne alene, der har set sig nødsaget hertil, men også alle andre pengeinstitutter, og vi har indtrykket af, at vore kunder har vist forståelse på dette punkt."*

Året 1955 bragte en vis tilpasning, hvorom det i bankens beretning for dette år hed:

> *„For vor banks vedkommende var første halvår stærkt præget af manglende kapital til udlån; men dette forhold bedredes betydeligt i årets sidste halvdel, idet flere kreditter, derunder mange byggekreditter, er blevet afviklede.*
>
> *Året har været præget af meget arbejde og af en vis usikkerhed for, hvad der måtte komme, dog står banken ved årets slutning bedre likviditetsmæssig set.*
>
> *Landets valutaproblem og den kreditstramning, som folketinget og nationalbanken indførte i sidste halvår af 1954, ved hvilken lejlighed bl. a. diskontoen blev forhøjet til 5½ % p. a., står stadig ved magt."*

Den „afspænding" i likviditeten, Nordsjællands Bank her taler om, er en følge af, at nationalbankens stramme kreditpolitik, regeringens administrative nedskæring og folketingets „kriseforlig" har lagt en dæmper på byggeri, forbrug og investering i samfundet og derved har neddæmpet erhvervslivets kreditbehov.

### *Stærkere end nogensinde.*

Et tilbageblik over Nordsjællands Banks virke fortæller om en fremgang, der kun har været brudt virkeligt et enkelt år. Banken har i dag forlængst overvundet alle „børnesygdomme" – hvis den i det hele taget har haft nogen – og synes godt „vaccineret" mod „sygdomme" af enhver tænkelig art, idet den i dag efter sin størrelse har overordentligt betydelige reserver til sikring af sine indskydere og aktionærer. Banken står ved 50-års dagen stærkere end nogensinde.

### *Egenkapitalen.*

*Aktiekapitalen* er fra 50.000 kr. i 1906 øget til 500.000 kr.

Efter bankens første leveår var dens *reserver* 1.661 kr. I dag har reserverne overskredet millionen, idet de ved udgangen af 1955 androg 1.166.257 kr.

### *Bankens indlån og udlån.*

Egnen gør god brug af sin bank. I dag har banken omkring 6.000 indlånskonti, på hvilke der er indsat ca. 12,3 mill. kr. Indskyderne er fra alle samfundslag og fra alle erhverv. Nordsjællands Bank kan meget vel bære betegnelsen: *„banken for alle"*, hvilket også afspejler sig i dens udlånsvirksomhed.

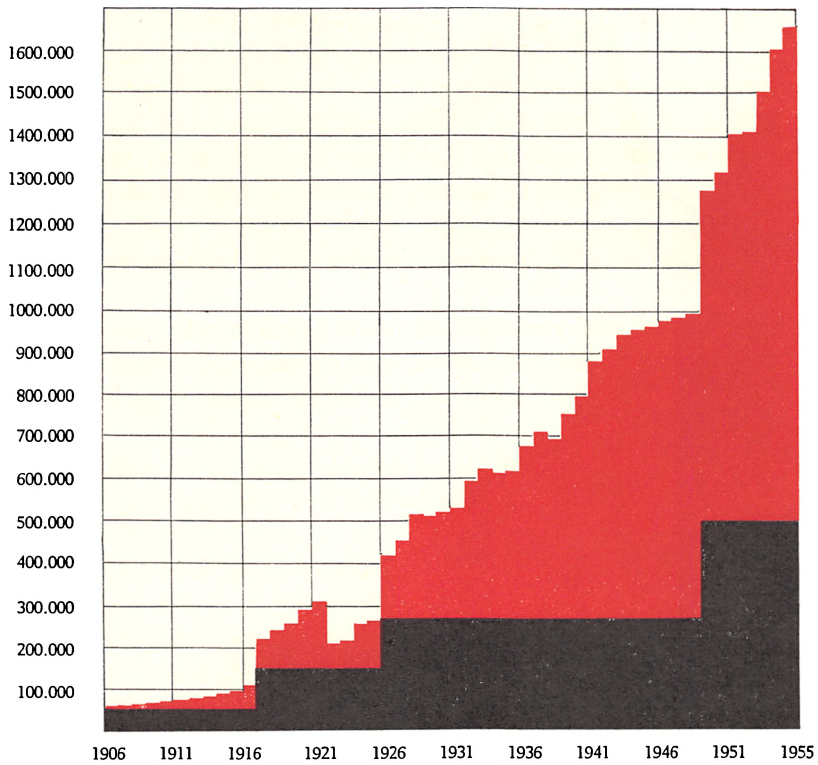


*Bankens egenkapital.*

Sort = aktiekapital Farve = reserver.

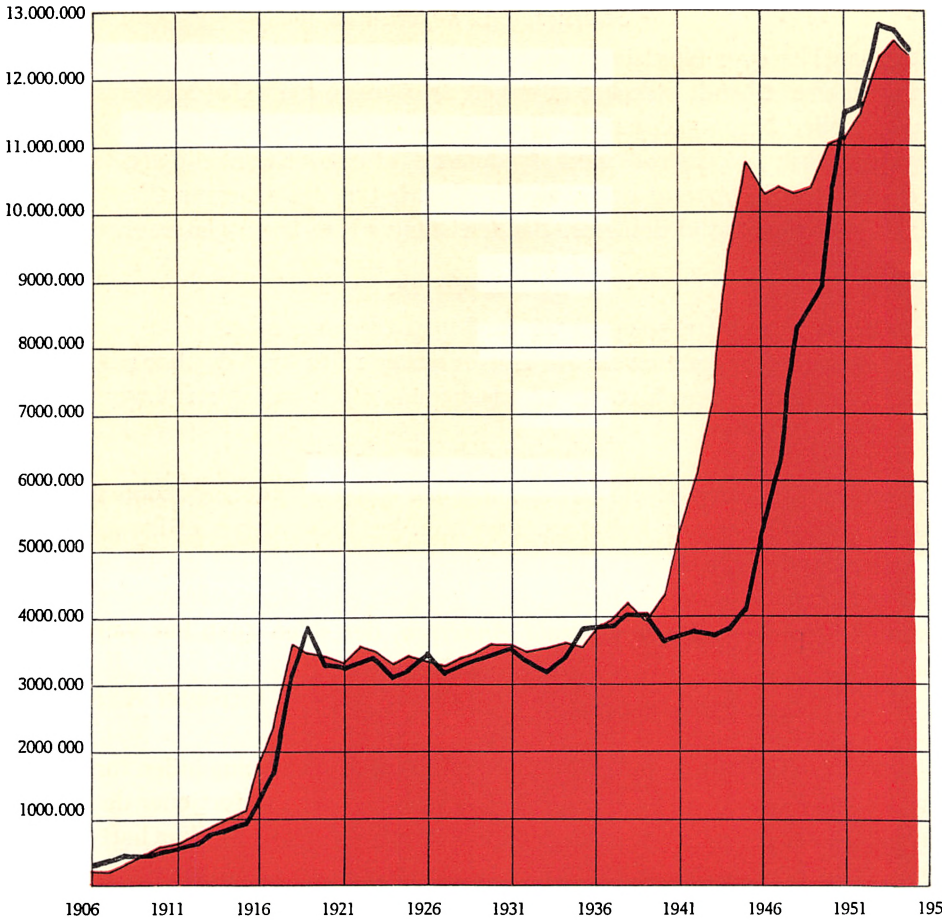


Fed sort kurve = samlet udlån. Farve = samlet indlån.

Over for disse indlån på i alt 12,3 mill. kr. står ca. 1.300 udlån, repræsenterende en samlet udlånsmasse på 12.450 mill. kr. Banken har således ved udgangen af 1955 udlånt en bagatel mere end sine indskudsmidler. Foruden indskudsmidlerne råder banken jo nemlig over sin aktiekapital og de betydelige reserver.

Bankens udlån er spredt over enhver form for erhvervsvirksomhed i det nordsjællandske samfund.

### *Udlånene fordelt på erhvervsgrupper.*

I 1954 mistede banken sin landbrugskyndige direktør *Chr. P. Christensen,* og hermed en mand, der altid havde omfattet banken med stor interesse. Efter direktør Christensens død vedtog repræsentantskabet efter indstilling fra be-

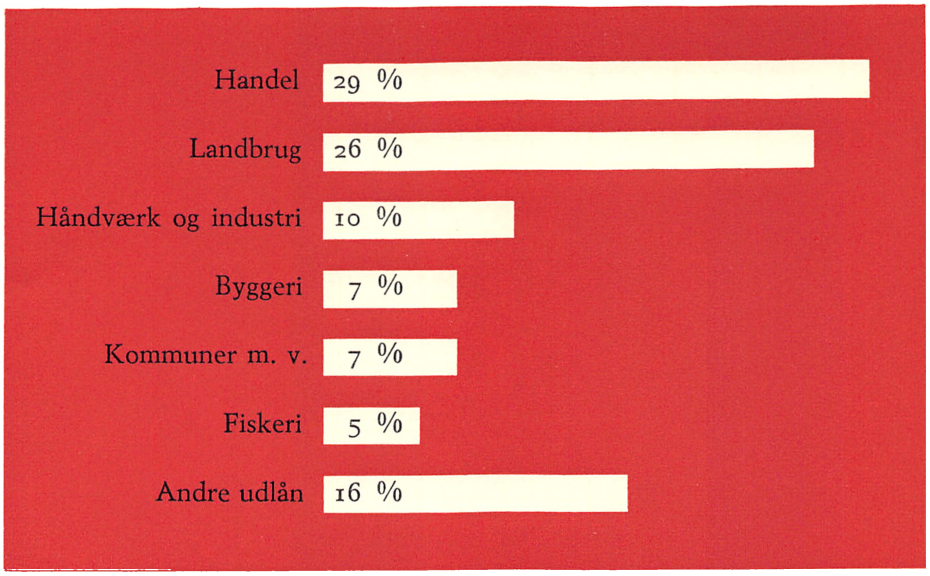


styrelsen, at bankdirektør *Harald Andersen,* der siden 1929 har været bankens administrative leder, skulle være enedirektør.

I 1955 døde, som den sidste af bankens medstiftere, forpagter *K. Kristensen,* Vejby.

Mange gode mænd, der har udført en fortjenstfuld gerning inden for de forløbne 50 år siden bankens start, er afgået ved døden. Alle fortjener de at blive mindet. Dette er næsten ugørligt; men for alle gælder, at de har haft kærlighed til banken og set dens trivsel og vækst som et gode for egnen.

I mange år var jægermester, proprietær *E. V. Lund,* Annisse, repræsentantskabets formand og efter ham forpagter *K. Kristensen,* Vejby. Siden har formændene for repræsentantskabet skiftet hurtigt, idet man i den senere tid har valgt bestyrelsen ud af disse.

Også i direktionen har siddet mange udmærkede og dygtige mænd, der jo har været bankens daglige arbejde på nærmere hold. Vi nævner her bl. a. direktør *P. C. Christensen,* købmand *Th. Jacobsen,* gårdejer *Jens Christensen,* tømrermester *L. P. Jacobsen,* politidirektør *Fabricius Hansen,* købmand *E. Wulffsen,* gårdejer *Lars Nielsen,* gårdejer *P. Johansen,* dyrlæge *J. Gram, gård*ejer *Christoffer Nielsen* og gårdejer *Chr. P. Christensen.*

Det er alle folk, der har gjort et stort arbejde for banken, og heraf må ikke mindst dem, der var med fra bankens start, mindes.

Bankens nuværende ledelse er alle folk fra egnens midte, mænd, der interesseret lever med i tidens begivenheder og liv. Deres virke og gerning behøver ikke nu at omtales; dette må overlades til eftertiden.

*Bestyrelsen afholder møde:*
*Fra venstre til højre:*
*Amtsrådsmedlem Niels Nielsen,*
*købmand Valdemar Pedersen,*
*bankdirektør Harald Andersen,*
*sognefoged, gdr. Hans P. Pedersen,*
*sognerådsformand,*
*købmand Niels Nielsen*
*og købmand A. E. Eltang.*

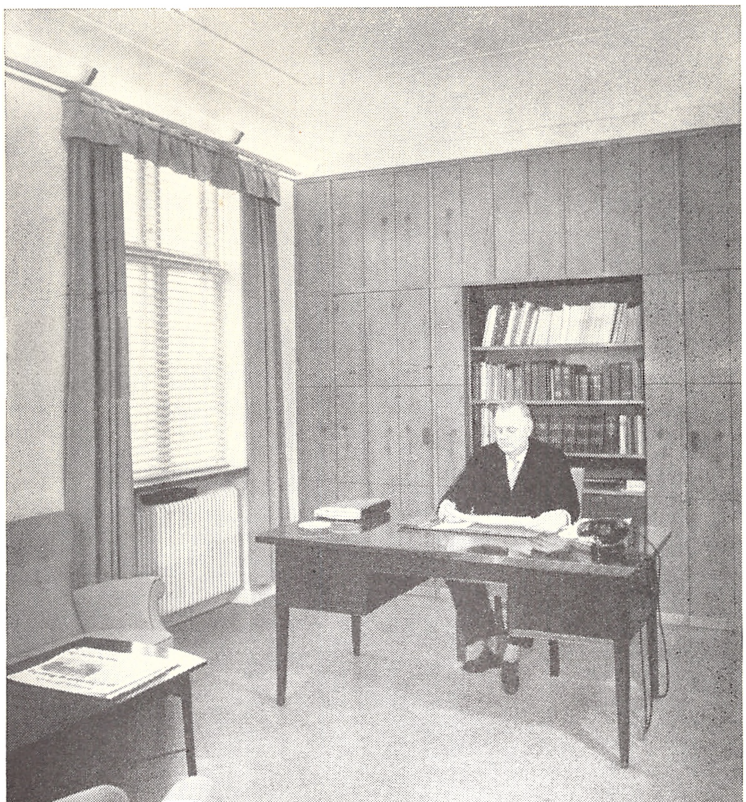

*Direktionens kontor.*

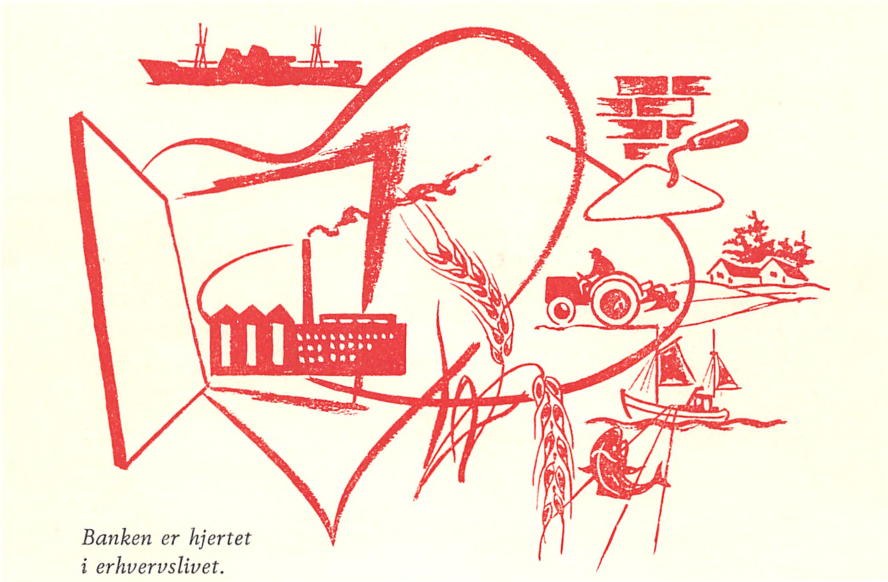

*Banken er hjertet i erhvervslivet.*

# En banks virke

*Hvad man bestiller i Nordsjællands Bank.*

Hvad er det egentlig, der foregår i Nordsjællands Bank? Det vil vi gerne fortælle Dem lidt nærmere om.

*Allerførst vil vi pege på, at en banks fornemste opgave er at yde de kreditter og lån, som dens kunder anmoder om til finansiering af gode og sunde projekter, der kan fremme den erhvervsøkonomiske udvikling i dens egn.*

For at kunne klare erhvervslivets finansiering, må banken imidlertid selv disponere over de nødvendige penge. Og det er jo ikke sådan, at Nordsjællands Bank selv trykker pengene.

*Seddeludstedelsen i landet har Danmarks Nationalbank monopol på. Nationalbanken har ansvaret for opretholdelsen af et sikkert pengevæsen, og den er i almindelighed – og navnlig i tider med stor beskæftigelse og valutaunderskud, hvad der jo ofte hører sammen – meget tilbageholdende med at stille penge til rådighed for de enkelte private banker.*

Nationalbanken hjælper dog lejlighedsvis bankerne med penge ved bl. a. at genbelåne visse særlige eksportkreditter og ved at ville købe (rediskontere) bankernes gode vareveksler. Nationalbanken er ikke i samme grad som tidligere villig til at belåne de private bankers obligationsbeholdninger. De private banker kan følgelig i deres långivning kun i meget begrænset omfang støtte sig til nationalbanken.

Det turde herefter være ret ligetil, at en banks evne til at yde kreditter og lån er bestemt af, hvor mange penge, der bliver den betroet i form af indskud fra almenheden.

*Banken skal have indskud for at præstere udlån.*

Nordsjællands Bank har ganske vist sin aktiekapital og sine i tidens løb opparbejdede reserver. Da man for hundrede år siden fik de første private banker her i landet, mente man vel nok i begyndelsen, at aktiekapitalen ville være den væsentligste basis for kreditgivningen. Men det skulle gå anderledes.

*Det, der i dag er af altafgørende betydning for, om en bank skal kunne evne at fremme produktion og omsætning i dens virkeområde, er, at befolkningen på dens egn kommer til den med sine indskud, hvadenten det er en slags kassebeholdning, som man af flere grunde foretrækker at have stående i banken, forretningernes eller landboernes midlertidigt ledige penge eller egentlige sparemidler.*

Banken skal have sådanne indlån for at kunne præstere udlån. Banken er med andre ord mellemled mellem indskyderne, der har penge at undvære, og låntagerne, der har brug for penge udefra til deres virke i produktionens og omsætningens tjeneste.

*Pengene i banken.*

En femkroneseddel er en femkroneseddel, selv om den ene eventuelt er gammel og laset, den anden lige ankommet glat og fin fra nationalbankens seddeltrykkeri.

Alligevel er der – set med bankens øjne – endog meget stor forskel på de penge, den modtager som indskud.

*En femkroneseddel er en femkroneseddel*

*En banks indskud varierer fra de langfristede indskud, der indestår på 6 måneders opsigelse, og som i realiteten er ret stillestående midler – over „mellemlange" penge på bankbog med 3 måneders opsigelse eller uden opsigelsesfrist – til erhverslivets kortfristede bankindskud.*

Forskelligartetheden i indskuddene betyder meget, fordi en bank må indrette sine dispositioner efter, hvad det er sandsynligt, at der vil blive trukket på den. Har den forholdsvis store og kortfristede indskud, må den holde større likviditet, end hvis dens indskud er fordelt på mange faste småsparere. Banken må jo altid kunne honorere alle ønsker om udtræk.

*De kortfristede penge, såkaldte „løse" penge, har banken derfor ikke så store muligheder for at frugtbargøre. En væsentlig del af dem må den næsten bogstaveligt talt ligge med i kassen. Anderledes ligger det med de mere fast stående indskud – opsigelsespengene. Dem kan ban-*

*ken anderledes frit disponere over i dens udlånsvirksomhed. Faste indskud giver banken øget mulighed for at yde mere faste lån.*

Det er derfor naturligt, at den betaling, banken giver sine indskydere – *renten* – er stærkt varierende efter, om der er tale om, hvad man kan kalde „korte" eller „lange" penge.

Lad os se lidt nærmere på pengene i banken:

### *Aktiekapital og reserver.*

En banks *egenkapital* – aktiekapital og oparbejdede reserver – er selve den grundsten, hvorpå tilliden til banken hviler. Skulle en bank i en nedgangsperiode lide visse tab – muligheden herfor kan jo ikke helt udelukkes i en levende virksomhed, der efter dens natur nu og da må løbe en risiko – er det egenkapitalen, der må tage stødet.

Det er først og fremmest til imødegåelse af mulige risici, en bank har sine reserver. Reservedannelsen er en konsolidering, der er foretaget for at sikre indskyderne mod alle eventualiteter.

Bankens aktiekapital og reserver er bankens *soliditetsmæssige* fundament. Selv om en bank ikke har „kinesiske æsker" til den ene og den anden slags af sine arbejdsmidler, kan man måske på en vis måde sige, at aktiekapital og reserver – EGENKAPITALEN – også er det *likviditetsmæssige* grundlag, idet disse midler for en bank som Nordsjællands Bank nogenlunde svarer til, hvad banken af likviditetshensyn må holde som kasse eller kassereserve, d. v. s. placeringer, der umiddelbart kan fås erstattet med kontanter.

*Ved at holde beløb svarende til aktiekapital og reserver i likvid form kan banken opfange de svingninger i udbetalingerne, der hænger sammen med, at trækkene på den ikke foregår i en jævn strøm, men hober sig op på visse tidspunkter som f. eks. den første og sidste i måneden, omkring terminerne, eller på tidspunkter, hvor banken selv eller andre selskaber skal betale udbytte eller overskud, eller hvor der finder store sæsonindkøb sted.*

### *Folioinskud og checkkonto som de „korte" penges konti.*

Erhverslivets kassebeholdninger og mest kortfristede indskud indsættes på *folio,* hvorover der fra dag til dag kan disponeres ved checks. Private personers *checkkonto* må af banken ligestilles med foliomidler.

Disse midler må betragtes som „korte" pegne, der kun midlertidigt er „parkeret" i banken, og som der hurtigt kan komme bud efter.

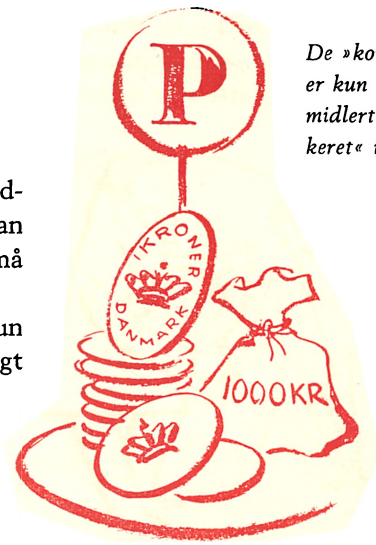


*De »korte» penge er kun midlertidigt »parkeret« i banken*

*Banken kan dog i nogen grad regne med, at når nogle trækker på disse konti, sætter andre en del af pengene ind igen.*

Der er knyttet et betydeligt checkforbrug til disse konti, der er meget „levende". De indebærer betydelige omkostninger for banken, der også har arbejdet med at inkassere de checks, kontohaverne indsætter; banken kan derfor kun forrente sådanne midler med en forholdsvis lav sats.

### *Bankbog på anfordring.*

Har man ikke noget ønske om at kunne udskrive checks, men alligevel lægger vægt på at kunne hæve sit bankindskud uden varsel, er det naturligt at benytte en bankbogskonto, hvorpå der kan hæves *„på anfordring"*.

Banken kan for disse „anfordringspenge" yde en højere rente end på konti med checks, idet den dels sparer omkostningerne ved checkarbejdet, dels kan regne med, at disse indskud er lidt „fastere" end foliopenge, så den bedre kan låne nogle af pengene ud igen.

### *Bankbog med opsigelse.*

Kan man undvære sine penge i længere tid, indsættes disse bedst på 3 eller 6 måneders opsigelse.

*Bankbog med opsigelse repræsenterer hovedsagelig egentlig opsparing af midler.*

Bankbogsindskuddene er for en bank ret stabile – „lange" – penge, som den kan frugtbargøre i udlån af en vis varig karakter, herunder i kassekreditter, hvorved den indtjener rente og provision.

*Sikkerhedsnet under opsparingen*

Banken kan derfor yde højere RENTE af sådanne indskud end af mere kortfristede indskud. Banken giver for tiden på bankbog med 6 måneders opsigelse en rente på 5 % p. a., hvilken rente halvårligt bliver tilskrevet bankbogen.

Hvis ejeren af en bankbog vil sikre sig imod, at andre uretmæssigt kan hæve på bogen, kan der aftales et „hemmeligt mærke". Banken vil i så fald kun udbetale på bankbogen mod, at det aftalte mærke opgives.

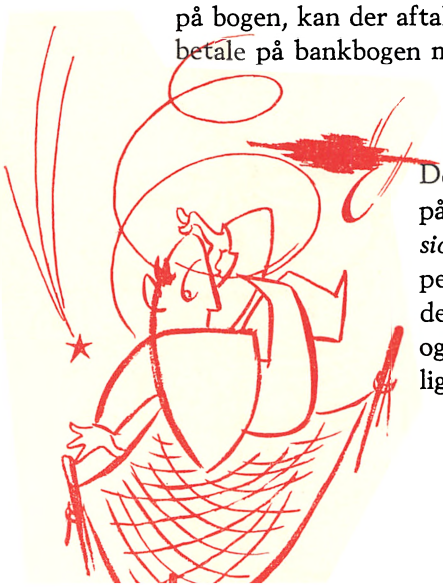

### *Pensionsopsparing.*

De mest langsigtede indskud, en bank har, er midler, der på særlig måde bindes i pensionsøjemed som *„kapitalpension"* – med eller uden livsforsikringsdækning. Til denne pensionsopsparing er der knyttet væsentlige skattefordele. Ordningen kan desværre kun etableres for ansatte og forudsætter, at arbejdsgiveren præsterer den væsentligste del af bankindskuddet.

Ved at knytte livsforsikringsdækning til kapitalpension spænder man et „sikkerhedsnet" under denne form for opsparing.

*Præmieindskud.*

En særlig art af bankbog på opsigelse er *præmieindskud.* Sådanne midler forrentes af banken med højeste normale indlånsrente, og finansministeren yder samtidig *i form af skattelettelse* en præmie, der svarer til bankens rente.

*Præmieindskudsordningen må ses som et udtryk for det offentliges interesse i at stimulere opsparingen.*

Det er en forudsætning for at få sine indskud præmieret med skattelettelse, at pengene bliver stående i banken i 3 år.

*Man får pengene forrentet . . .*

*Ved at sætte sine midler i banken sikrer man sig, at pengene ikke bortkommer eller går til ved ildebrand eller lignende, og man opnår at få pengene forrentet.*

*Samtidig yder man et bidrag til, at banken får penge til at tilgodese de ønsker om kreditter, den bliver stillet overfor, så produktion og omsætning i bankens virkeområde kan blive fremmet til gavn for alle.*

# Kreditformidlingen

De midler, Nordsjællands Bank forvalter i form af indskud fra befolkningen, anvender den til finansiering af erhvervslivet på dens egn . . . til ydelse af kreditter og lån.

*Det er bedst, at pengene cirkulerer*

Det tjener derfor til fremme af produktion og omsætning på egnen, når befolkningen sætter sine midler i banken fremfor at gå med pengene i tegnebogen eller gemme dem i „strømpeskaftet".

*Alle er tjente med, at pengene bringes til at cirkulere. Det sørger banken for, når den får dem som indskud. Den ved nemlig meget vel, at pengene gør større gavn, jo hurtigere de „roterer".*

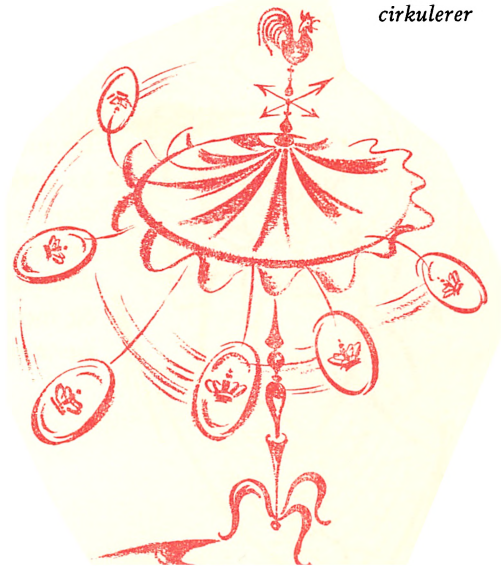

Det er i denne forbindelse i alles interesse, at f. eks. afregningspenge fra slagteri, mejeri o. lign. virksomheder eller fra andre leverancer af enhver art hurtigst muligt indsættes på en bankkonto. Herved trækker pengene renter, og man befries for risikoen ved at ligge med kontanter eller checks. Og banken kan udlåne en del af pengene, så de derved kommer en større kreds, ja alle, til gode.

En banks muligheder for at betjene erhvervslivet på dens egn med lån og kreditter til finansiering af anlæg, produktion og omsætning er så at sige „nerven" – eller måske snarere selve „hjertet" – i dens oplands økonomiske fremgang.

*Da banken er en forretning, der lever af at modtage penge som indskud og låne disse ud igen, vil den efter sagens natur gerne strække sig så vidt i dens kreditgivning, som størrelsen af dens midler, rimeligheden og sikkerheden i det enkelte tilfælde og hensynet til landets økonomiske politik i de givne situationer gør det forsvarligt.*

Lad os se lidt nærmere på udlånssiden i en bank og fortælle lidt om de forskellige udlånsformer.

### *Kassekreditter.*

Mange forretninger og virksomheder har et stærkt varierende behov for penge. Til visse tider kan de have mange penge stående i banken, til andre tider kan de have brug for at låne endog meget store beløb i banken, f. eks. for at klare sæsonindkøb.

Til at imødekomme dette vekslende behov for driftskreditter bevilger banken *kassekreditter*. Forretningsmanden eller landmanden, der har en sådan kassekredit, kan så trække på banken op til et fastsat maximum, og her letter det banken, at erfaringen har lært den, at ikke alle udnytter deres kassekreditter fuldt ud på samme tid. Nogle har f. eks. brug for at trække meget om foråret, andre om efteråret.

*Banken er »fødselshjælper« for de nye huse*

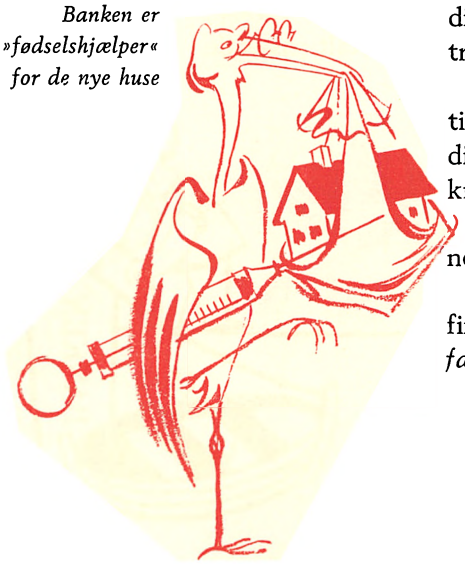

Der skal kun betales renter af det beløb, der til enhver tid skyldes. På de tidspunkter, hvor skylden på kassekreditten nedbringes, tjener kunden på denne måde kassekreditrente i stedet for foliorente.

På kassekreditten kan der som på en foliokonto disponeres ved checks.

Også de *byggelån,* som banken yder som midlertidig finansiering til opførelse af et nyt hus, indtil huset *efter færdiggørelsen* kan prioriteres med langfristede lån i kre-

dit- og hypotekforening eller i en sparekasse, sker i kassekreditform. *Gennem kassekreditterne er bankerne „fødselshjælpere" for meget initiativ.*

### *Vekseldiskontering.*

En af Nordsjællands Banks mest betydende opgaver er *diskontering* af gode vareveksler.

Køberen af et vareparti ordner ofte betalingsspørgsmålet ved, at han accepterer en *veksel,* hvorved han forpligter sig til at betale købesummen inden en vis tid (sædvanligvis 3 måneder). Til den tid skulle varerne være solgt, og pengene til vekslens indfrielse være indgået. Sælgeren af de pågældende varer har måske brug for pengene straks og kan da gå til banken for at få vekslen „diskonteret". Vekslen sælges herved til banken, der udbetaler vekselbeløbet med fradrag af diskonto (rente). Sælgeren af varepartiet indestår ved sin underskrift – sit „endossement" – på vekslen for, at køberen af partiet betaler vekslen til banken ved forfald.

Ofte sikrer banken en forretning en *diskonteringskredit,* hvorved firmaet generelt får adgang til vekseldiskontering inden for et bestemt beløb. Diskonteringen af den enkelte veksel bliver herved en meget enkel ekspedition.

*Bankens vekseldiskontering letter handelen meget, og de første danske banker – der næsten alle har ordet „diskonto" i deres firmanavn – blev da også oprettet med henblik på at tage sig af vekseldiskontering.*

Banken arbejder også i et vist omfang med ydelse af *lån i vekselform.* Sådanne låneveksler fornyes ofte mod betaling af afdrag, og banken får alt i alt sine penge senere hjem end ved de rene vareveksler.

### *Udlån.*

Udlånskategorien „udlån" omfatter mere faste lån til forskellige formål, f. eks. større anskaffelser. Lånene afdrages over et på forhånd aftalt passende åremål med månedlige, kvartårlige eller halvårlige ydelser.

### *Kontokurant.*

Denne udlånsform vedrører dels en række midlertidige udlæg, f. eks. i forbindelse med prioritetssager, dels er det indlånskonti for forretninger og andre kunder med tilladelse til et vist overtræk. I sidstnævnte tilfælde virker kontokurantkontoen som en slags kassekredit.

*Man fortøjer til banken.*

*Panteobligationer.*

Banken yder også i en vis udstrækning mere faste lån mod sikkerhed i fast ejendom som panteobligationer, der afvikles gennem halvårlige afdrag. Som følge af at banken efter dens opgave som driftsfinansier må lægge vægt på en hurtig *rotation* af bevilgede kreditter, er det kun en mindre del af bankens midler, der placeres i panteobligationer.

*Personlige lån.*

Vi har nævnt forskellige hovedgrupper i bankernes kreditgivning. Inden for disse hovedgrupper er der særlige former for lån. Bankerne kan således yde „Personlige lån" til forskellige formål. Der kan ydes *„Etableringslån"* og *„Bosætningslån"*. I sådanne tilfælde vil det som regel være nødvendigt at møde med et par kautionister eller at deponere en livsforsikringspolice eller på anden måde stille en vis sikkerhed.

*Når pengene er knappe, som de har været det i de senere år, må banken naturligvis først og fremmest reservere sine penge til produktive formål.*

# Betalingsformidlingen

Foruden sin rolle i kreditformidlingen har Nordsjællands Bank den funktion at foretage alle former for betalingstransaktioner. Banken har hertil udbygget et smidigt apparat.

Der er for det første *checken,* som kan spare for forsendelse af kontanter og fritage folk for at holde en større kassebeholdning, som er udsat for risiko, for tyveri, brand m. v.

*Det er nemt og praktisk at ordne sine større betalinger ved at skrive en check ud, og man kan herved altid skaffe bevis for sine betalinger.*

*Vi »krydser« cheken*

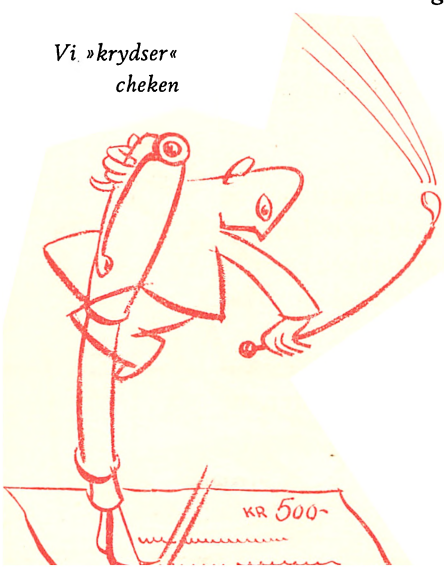


En check kan „krydses", hvilket foregår ved, at der anbringes to parallelstreger over dens forside. Når en check er krydset på denne måde, skal den af modtageren indsættes på dennes bankkonto, medmindre banken kender checkmodtageren særligt godt. En krydset check kan man roligt sende i et almindeligt brev.

Når en check skal sendes udenbys, kan den „noteres", hvorved banken siger god for checken og dermed fjerner enhver tvivl hos modtageren og andre om, at checken er i orden og ligså god som nationalbankens sedler.

### *En gavecheck er festlig.*

Til gavebrug ved særlige lejligheder kan man købe en *gavecheck* i banken. Det er mere festligt at give en gavecheck end at give kontanter.

Banken udsteder også *rejsechecks,* herunder nordiske rejsechecks. Disse checks, der i de senere år har fået en stor udbredelse, repræsenterer en meget enkel og sikker form for rejsevaluta. *Gå til banken,* når De skal til udlandet.

### *Bankinkasso.*

Banken benyttes i vid udstrækning til *inkassation* af veksler og andre fordringer, f. eks. vedrørende betaling for vareposter. Banken kan ordne inkassationer såvel udenbys som udenlands igennem banker i de pågældende byer og lande. Det er en praktisk og effektiv form for inkasso at trække en anvisning gennem Nordsjællands Bank.

Banken påtager sig også at betale skatter for dens kunder og kan forestå huslejeindbetalinger.

Som et led til formidling af internationale betalinger kan banken ordne *remburser.*

### *Valuta og dollarpræmiering m. v.*

Banken foretager køb og salg af *valuta.* Den medvirker ved administrationen af flere offentlige ordninger. Den sælger således f. eks. bevillingstilsagn til køb af en bil på dollarbasis.

### *Bankgarantier.*

Blandt andre af bankens forretninger kan nævnes udstedelse af *bankgarantier,* hvorved banken f. eks. over for den ene part i en kontrakt garanterer, at den anden part vil opfylde nærmere angivne forpligtelser.

I forbindelse med byggeri og entrepriseforhold stiller bankerne ofte sikkerhed for 10 % af entreprisesummerne.

### *Omsætning og forvaltning af obligationer og aktier.*

Nordsjællands Bank medvirker ved køb og salg af aktier og obligationer og vejleder gerne sine kunder om alle spørgsmål i forbindelse med en sådan omsætning eller med hensyn til omprioriteringsspørgsmål og kapitalanlæg i værdipapirer. Her er en vurdering af kursrisici meget afgørende, og banken stiller i så henseende sin erfaring til Deres disposition.

Banken foretager opbevaring af værdipapirer og indløsning af disses kuponer. Ved „åbent depot" får kunden kvittering for sine værdipapirer, og

banken sørger for omhyggelig opbevaring, klipning af kuponer og eftersyn af udtrukne obligationer.

Ved *„lukket depot"*, hvor banken ikke kender depotet, kan der i banken opbevares værdier af forskellig art, som på denne måde er sikret mod brand og tyveri.

Rejser De bort for et kortere tidsrum, vil banken gerne opbevare sølvtøjet for Dem.

### *Bankboks.*

Banken udlejer for et bestemt årligt gebyr en bankboks, i hvilken kunden på betryggende måde kan opbevare værdier af enhver art, f. eks. skøder, betydningsfulde kontrakter m. v., smykker o. lign.

De kan også gemme finansministerens særlige *„sparebeviser"* i en bankboks, medmindre De foretrækker, at banken på anden måde opbevarer disse beviser for Dem.

### *Tal med banken om det.*

Vi har fortalt Dem lidt om, hvad banken bestiller, og vi håber, at De føler Dem overbevist om, at banken yder en omfattende service på alle forretningsmæssige og økonomiske områder, og at den på enhver måde er til rådighed med råd og vejledning i de spørgsmål, der kan opstå i forbindelse med kredit- og betalingsformidling.

*Det er klogt at benytte sig af bankens sagkundskab. Det bør De gøre i egen interesse. De vil hurtigt føle Dem hjemme i NORDSJÆLLANDS BANK, hvor De straks vil opdage, at man er parat til at tale med Dem om tingene. Og husk altid, at det er en god placering at have penge i banken!*

*Pengene i banken er godt placeret.*

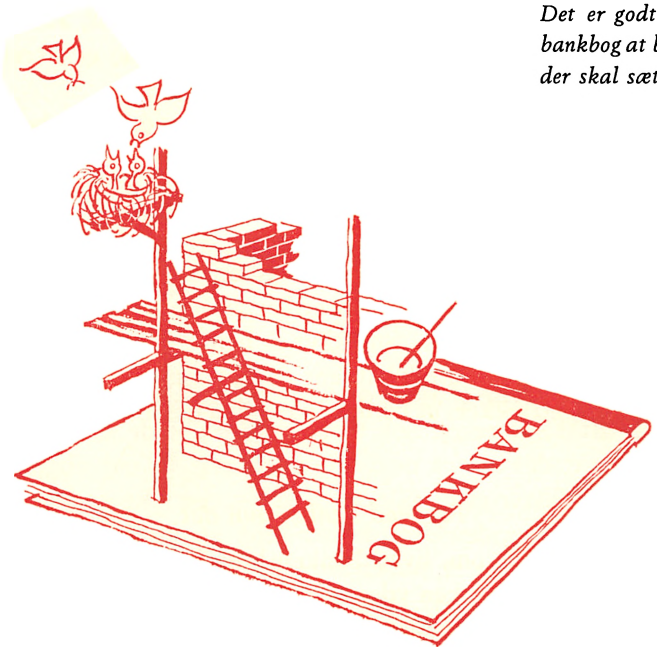


*Det er godt at have en bankbog at bygge på, når der skal sættes bo . . .*

# Banken og de unge

I en lille reklamefolder, som Nordsjællands Bank udsendte i fjor med en opfordring til egnens befolkning til at benytte sig af den af folketinget vedtagne lov om præmiering af opsparing i pengeinstitutterne, hed det: *„Kom til banken nu – så bliver det lettere sidenhen"*. Denne sentens står som udtryk for noget meget centralt i forholdet mellem banken og egnens befolkning.

Det er som tidligere nævnt en banks opgave at forestå formidling af kreditgivning. Banken modtager befolkningens sparemidler og erhvervslivets likvide penge og drager omsorg for, at disse midler frugtbargøres gennem forrentning ved udlån til gode formål. *Gennem lån og kreditter skabes der muligheder for udfoldelse af nyt initiativ og personlig dygtighed, så den, der ikke selv råder over tilstrækkelig kapital, kan udnytte de chancer, han øjner for sin fremtid.* Han kan derved samtidig yde et bidrag til den almindelige fremgang i sit eget lille samfund og i samfundet som helhed.

MEN, medens der for banken ikke er problemer forbundet med modtagelsen af indskudsmidler – dem modtager den gerne flest mulige af – kan det samme

*Lån skaber mulighed*
*for udfoldelse*
*af initiativ og dygtighed.*

ikke siges om dens ydelse af lån. I praksis er det sådan i pengeknappe tider, at en bank ikke altid har penge nok til at bevilge alle de lån, den bliver ansøgt om. Der er nogle, der må gå med uforrettet sag. Er der noget at sige til, at nej'et i givet fald bliver givet til dem, som banken ikke kender noget til, dem banken ser første gang den dag, de har brug for et lån eller en kassekredit. Nej, som livet nu en gang er, må en bank få tilid til den, der af sine indtægter regelmæssigt sætter penge ind, og som den derved lærer at kende. Den, der er mødt flittigt ved indlånsskranken, vil senere hen kunne møde forhåbningsfyldt op ved udlånsskranken. Sværere er det hele trods alt ikke. Den, der virkelig vil sætte noget ind på at opbygge sin økonomiske fremtid, foretager en opsparing, og gør det tidligst muligt, ja, han er sin egen lykkes smed. For der vil være en naturlig formodning for, at hans evner og kvaliteter i øvrigt er i orden.

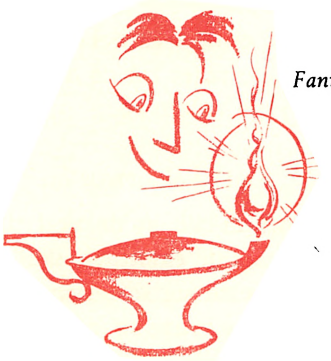

*Fantasi skal der til . . .*

*Fantasi skal der til, men også realiteter.*

Det er utvivlsomt rigtigt, hvad en kendt folkeopdrager en gang har sagt, at ingen når længere i sin manddom, end han drømmer i sin ungdom. Men erhvervsliv og økonomisk fremtid opbygges ikke på drømme. Fantasi skal der til; men der skal også i høj grad være realiteter bagved. Drømmene har mange,

også mange har mulighederne – hvor gode undskyldninger, der end findes på – men for få får udnyttet mulighederne.

Den, der ikke i de unge år vil tåle visse afsavn for at kunne foretage en målbevidst opsparing, ja, han vil sidenhen få sværere ved at komme i gang med selvstændig virksomhed. Og den, der ikke stiler mod at blive selvstændig, vil også have mål at stile imod, som kun kan nås gennem regelmæssig opsparing. I de unge år er ønskerne rettet mod mange ting, som man ikke bør gældsætte sig for at opnå. Gør man dette, kan tilværelsen senere hen blive uforholdsmæssig vanskelig.

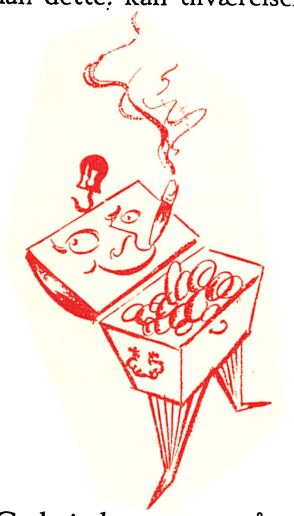

*Egenkapitalen er »grundstenen« for tilliden.*

*Gode indtægter – små udgifter.*

Det er i dag en kendsgerning, at de unge tjener mere end nogensinde. Mange opnår på et tidligt tidspunkt den samme løn, som deres ældre kolleger, der af den samme indtægt må ernære en hel familie. Det er derfor af uvurderlig betydning, at de unge i tide tager fat på at opbygge et økonomisk fundament, som de senere kan bygge videre på.

*Der skal sættes bo.*

Når de unge nemlig kommer dertil, at de skal til at stifte familie og have egen lejlighed eller eget hus, og de eventuelt skal have egen forretning, egen landbrugsejendom, eller nedsætte sig som håndværkere, så er der een ting, som er givet. Det er, at de skal bruge mange penge. Det sikre er, at udgifterne i disse år vil stige stærkt. Usikkert er det derimod, om indtægterne i det hele taget vil gå i vejret.

For den, der ikke har fået lagt noget til side, vil der uvægerligt melde sig problemer. Og det vil altsammen være problemer, som den, der tidligt tog fat på en regelmæssig opsparing, og derved fik noget at stå imod med, har større muligheder for at løse.

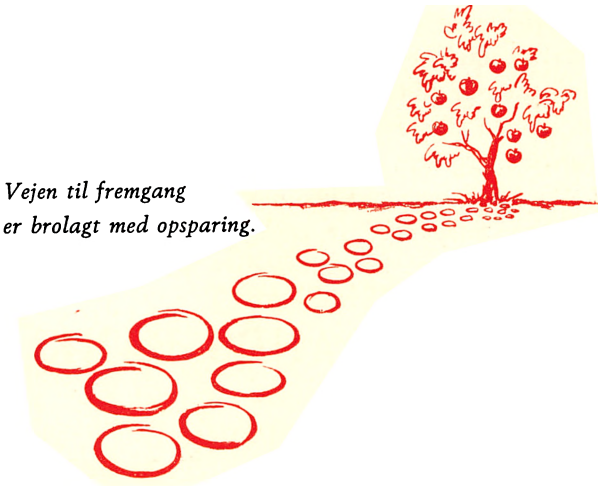

*Vejen til fremgang er brolagt med opsparing.*

*Den økonomiske fremtid opbygges på en bankbog.*

Det er derfor så indlysende, at vejen til tryghed og sikkerhed i fremtiden, og vejen, der i det hele taget fører til noget her i livet, starter med en regelmæssig opsparing i de unge år. Vejen til fremgang er så at sige brolagt med opsparing.

Den, der i god tid får lært at kende vejen til Nordsjællands Bank, og som målbevidst øger tallene på sin bankbog, for ham står vejen til en bedre fremtid åben. Han får muligheden for at gribe chancen, når den er der, og det dobbelt. Han har nemlig to aktiver at trække på: dels bankbogen, dels den goodwill, han har sikret sig ved, at banken kender ham. Det sidste aktiv er ikke det mindst vigtige. Det sikrer ham nemlig bankens velvillige støtte, hvis han har gode planer, og disse skulle føre med sig, at han får brug for at låne penge.

NORDSJÆLLANDS BANK har den lykke at udføre sit arbejde i et område, hvor selvstændigheden har dybe rødder, og hvor vel ganske særlig mange har „fod under eget bord". Skal dette vare ved i kommende generationer, ja, så må de unge gøre som deres fædre: Spare målbevidst op af de gode indtægter. Thi der vil altid være nogle, der vil støtte den, der virkelig viser, at han er parat til at gøre noget for at hjælpe sig selv.

*Det er godt at have foden under eget bord.*

Kr. 100. 20 Øre. 1

Bestyrelsesraadet for

AKTIESELSKABET

# NORDSJÆLLANDS BANK

erkender herved, at

## IHÆNDEHAVEREN

eller den, til hvem denne Aktie ved lovlig Transport maatte overdrages, er Deltager i bemeldte Selskab med

## ET HUNDREDE KRONER

og som saadan har en forholdsmæssig Andel i Selskabets Ejendele og Rettigheder i Overensstemmelse med Lovene.

*Helsinge* 1907

FOR AKTIESELSKABET NORDSJÆLLANDS BANK

I DIREKTIONEN:

I BESTYRELSESRAADET:

*Hermed følger Udbytte-Coupons for Aarene 1906—1928 inkl. samt en Talon.*

# Repræsentantskab

(Fra 1906–1921 kaldet bankråd)
(Fra 1921–1934 kaldet bestyrelsesråd)

*Formænd:*

Gårdejer Jens Christensen, Helsinge ..... 1906–1906
Jægermester, proprietær E. V. Lund, Annisse ..... 1906–1920
Forpagter K. Kristensen, Vejby ..... 1920–1934
Dyrlæge J. Gram, Helsinge ..... 1934–1935
Gårdejer Anders Jensen, Helsinge ..... 1935–1939
Amtsrådsmedlem, husmand Niels Nielsen, Ramløse ..... 1939–1946
Sognefoged, gårdejer Chr. Jensen, Plejelt ..... 1946–1947
Gårdejer N. A. Nielsen, Lavø ..... 1947–1948
Sognefoged, gårdejer H. P. Petersen, Annisse ..... 1948–1950
Sognerådsformand, købmand N. Nielsen, Raageleje ..... 1950–1955
Gårdejer Thorkild Larsen, Helsinge ..... 1955–

---

Overretssagfører V. M. Amdrup, København ..... 1906–1909
Gårdejer Anders Andersen, Valby ..... 1906–1927
Strandfoged Lars Andreasen, Gilleleje ..... 1906–1946
Gårdejer Jens Christensen, Helsinge ..... 1906–1906
Træskomager S. Christiansen, Helsinge ..... 1906–1923
Malermester C. T. J. Jensen, Helsinge ..... 1906–1930
Gårdejer Lars Jensen, Mønge ..... 1906–1920
Forpagter K. Kristensen, Vejby ..... 1906–1934 og 1947–1955
Proprietær E. V. Lund, Annisse ..... 1906–1920
Gæstgiver S. Michelsen, Helsinge ..... 1906–1923
Inspektør B. Mønsted, Søborg ..... 1906–1921
Murermester Alb. A. Nielsen, Gilleleje ..... 1906–1910
Gårdejer Anders Nielsen, Hesselbjerg ..... 1906–1920
Gårdejer Lars Nielsen, Lavø ..... 1906–1920
Fuldmægtig N. P. Nielsen, Esrum ..... 1906–1909
Folketingsmand, oberst H. Parkov, København ..... 1906–1934
Gårdejer Lars P. Petersen, Bakkebjerg ..... 1906–1942
Gårdejer P. Chr. Pedersen, Søborg ..... 1906–1923
Arrestforvarer C. V. Petersen, Helsinge ..... 1906–1926
Birkefuldmægtig C. P. Schouenborg, Helsinge ..... 1906–1906
(Senere dommer
i Kalundborg)
Proprietær Anthon Larsen, Helsinge ..... 1908–1937
Skovkasserer Schlichtkrull, Esrum ..... 1908–1915
Gårdejer Mar. Thorkildsen, Dronningemølle ..... 1908–1910
Sognerådsformand, gårdejer P. Johansen, Helsinge ..... 1910–1921
Købmand Laur. Pedersen, Gilleleje ..... 1910–1916
Gårdejer Lars Christiansen, Aagerup ..... 1910–1916
Proprietær O. C. Olsen, Holløse ..... 1910–1956
Birkedommer H. Jacobæus, Helsinge ..... 1912–1920
Amtsrådsmedlem, gårdejer N. P. Jensen, Esrum ..... 1915–1923

Sognerådsformand N. P. Christensen, Helsinge ..... 1916–1921
Gårdejer Chr. P. Christensen, Ørby ..... 1920–1934
Dommerfuldmægtig A. C. Faartoft, Helsinge ..... 1920–1921
(Senere dommer
på Frederiksberg)
Dyrlæge J. Gram, Helsinge ..... 1920–1923
Gårdejer Ole Petersen, Koldsbæk ..... 1920–1928
Gårdejer Axel Christiansen, Esbønderup ..... 1921–1933
Sognerådsformand, gårdejer Anth. Hansen, Ferle ..... 1921–1949
Gårdejer Anders Jensen, Helsinge ..... 1921–1939 og 1955–
Malermester Chr. E. Jensen, Tisvilde ..... 1921–1923
Gårdejer Jens H. Jensen, Firhøj ..... 1921–
Savværksejer Niels Larsen, Maarum ..... 1921–1938
Gårdejer Christoffer Nielsen, Annisse ..... 1921–1923
Gårdejer Jørgen Nielsen, Lavø ..... 1921–1923
Bankkasserer Mads Nielsen, Helsinge ..... 1921–1947
Hotelejer Chr. Hansen, Gilleleje ..... 1922–1926
Sognefoged, gårdejer Lars P. Larsen, Smidstrup ..... 1922–1943
Gårdejer O. C. Olsen, Villingerød ..... 1922–1955
Karetmager N. P. Dahl, Helsinge ..... 1923–1951
Lærer P. N. Skousen, Tisvilde ..... 1923–1935
Murermester H. Christensen, Helsinge ..... 1924–1933
Dyrlæge P. Hansen, Helsinge ..... 1924–1953
Gårdejer Morten Jørgensen, Fjellingstrup ..... 1924–1934
Købmand Ferd. Larsen, Helsinge ..... 1924–1952
Kreaturhandler P. Petersen, Esrum ..... 1926–1940
Urmager C. Sørensen, Helsinge ..... 1926–1948
Sognefoged, gårdejer Chr. Jensen, Plejelt ..... 1928–1947
Købmand Vald. Pedersen, Helsinge ..... 1931–1934
Sognefoged, gårdejer Anders Pedersen, Annisse ..... 1933–1939
Dommerfuldmægtig E. Nyborg, Helsinge ..... 1935–1951
(Senere politimester
i Nr. Sundby)
Købmand J. P. Christensen, Gilleleje ..... 1935–1954
Gårdejer Bent Petersen, Str. Esbønderup ..... 1935–
Bagermester J. G. Schmidt, Tofte ..... 1935–
Tømrermester P. Andersen, Gilleleje ..... 1936–1943
Købmand A. E. Eltang, Gilleleje ..... 1936–1947
Amtsrådsmedlem, husmand Niels Nielsen, Ramløse ..... 1936–1946
Kommunesekretær N. Th. Nielsen, Helsinge ..... 1937–1946
Skovfoged F. Larsen, Tisvilde ..... 1938–1943
Gårdejer Th. Larsen, Helsinge ..... 1939–
Gårdejer Rasmus Nielsen, Maarum ..... 1939–
Sognefoged, gårdejer H. P. Pedersen, Annisse ..... 1940–1950
Bagermester A. Poulsen, Esrum ..... 1940–
Sognerådsformand, købmand Niels Nielsen, Raageleje ..... 1941–1955
Gårdejer N. A. Nielsen, Lavø ..... 1944–1948
Snedkermester P. Nielsen, Tisvilde ..... 1944–1953
Sognerådsformand, overlærer H. B. Petersen, Gilleleje ..... 1944–

Strandfoged Sv. Andreasen, Gilleleje ..... 1946–
Mejeribestyrer Oluf Jensen, Helsinge ..... 1946–
Installatør Harry Christensen, Helsinge ..... 1948–
Proprietær C. G. Gundorph-Jørgensen, Esrum ..... 1948–
Farvehandler G. Reiter Jensen, Helsinge ..... 1948–
Gårdejer Chr. Nielsen, Søborg ..... 1948–
Gårdejer Martin Pedersen, Lavø ..... 1948–
Sognefoged, murermester J. D. Nielsen, Alsønderup ..... 1949–
Dommerfuldmægtig Ove Hansen, Helsinge ..... 1951–1954
(Senere dommer
i Høng)
Mejeriejer H. E. Høg, Helsinge ..... 1951–
Gårdejer Lars P. Petersen, Valby ..... 1951–
Dyrlæge R. Blaakilde, Helsinge ..... 1953–
Tømrermester Tyge Hjelmsø, Vejby ..... 1953–
Sognefoged, gårdejer Oluf Jensen, Helsinge ..... 1954–
Tømrermester Erik A. Nielsen, Tisvilde ..... 1954–
Gårdejer Helge Pedersen, Ramløse ..... 1954–
Gårdejer M. Justesen, Ørby ..... 1955–
Gårdejer Carl Olsen, Villingerød ..... 1956–
Overlærer P. Westh, Helsinge ..... 1956–

# Bestyrelse

(Fra 1906–1934 kaldet direktionen)

*Formænd:*

Birkefuldmægtig C. P. Schouenborg, Helsinge ..... 1906–1906
Direktør P. C. Christensen, Helsinge ..... 1906–1921
Gårdejer Lars Nielsen, Lavø ..... 1921–1934
Købmand Valdemar Pedersen, Helsinge ..... 1934–

---

Brygger V. Bjørnsen, Gilleleje ..... 1906–1916
Gårdejer Jens Christensen, Helsinge ..... 1906–1923
Direktør P. C. Christensen, Helsinge ..... 1906–1921
Tømrermester L. P. Jacobsen, Helsinge ..... 1906–1923
Købmand Th. Jacobsen, Gilleleje ..... 1906–1935
Sagfører Carl Kapel, Helsinge ..... 1906–1923
Birkefuldmægtig C. P. Schouenborg, Helsinge ..... 1906–1906
Postmester C. F. Schilder, Helsinge ..... 1906–1912
Birkefuldmægtig Fabricius Hansen, Helsinge ..... 1912–1920
(senere politidirektør i København)
Købmand E. Wulffsen, Gilleleje ..... 1916–1934
Gårdejer Lars Nielsen, Lavø ..... 1920–1934
Sognerådsformand, gårdejer P. Johansen, Helsinge ..... 1921–1928
Dyrlæge J. Gram, Helsinge ..... 1923–1934 og 1935–1950
Gårdejer Christoffer Nielsen, Annisse ..... 1923–1931
Gårdejer Jørgen Nielsen, Lavø ..... 1923–1945
Købmand Vald. Pedersen, Helsinge ..... 1934–

| | |
|---|---|
| Gårdejer Chr. P. Christensen, Ørby | 1934–1939 |
| Forpagter K. Kristensen, Vejby | 1934–1947 |
| Gårdejer Anders Jensen, Helsinge | 1939–1955 |
| Amtsrådsmedlem, husmand Niels Nielsen, Ramløse | 1946– |
| Købmand A. Eltang, Gilleleje | 1947– |
| Sognefoged, gårdejer H. P. Pedersen, Annisse | 1950– |
| Sognerådsformand, købmand Niels Nielsen, Rågeleje | 1955– |

# Revision

| | |
|---|---|
| Birkefuldmægtig Fabricius Hansen, Helsinge | 1906–1911 |
| Dyrlæge J. Gram, Helsinge | 1906–1920 |
| Postmester C. F. Schilder, Helsinge | 1912–1923 |
| Statsaut. revisor Poul Møller, København | 1917–1918 |
| Statsaut. revisor H. Riis-Magnussen, København | 1918–1932 |
| Sognerådsformand, gårdejer N. P. Christensen, Helsinge | 1921–1933 |
| Postassistent P. V. Larsen, Helsinge | 1923–1945 |
| Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, København | 1932– |
| Stationsforstander E. Sørensen, Helsinge | 1945–1947 |
| Overlærer P. Westh, Helsinge | 1947–1955 |
| Statsaut. revisor F. Dühring, København | 1956– |

# Direktion

(Indtil 1934 bankbestyrere)

| | |
|---|---|
| S. Munk | 1906–1929 |
| H. Andersen<br>Administrerende direktør 1934 | 1929– |
| Lars Nielsen<br>Landbrugskyndig direktør | 1934–1939 |
| Chr. P. Christensen<br>Landbrugskyndig direktør | 1940–1954 |

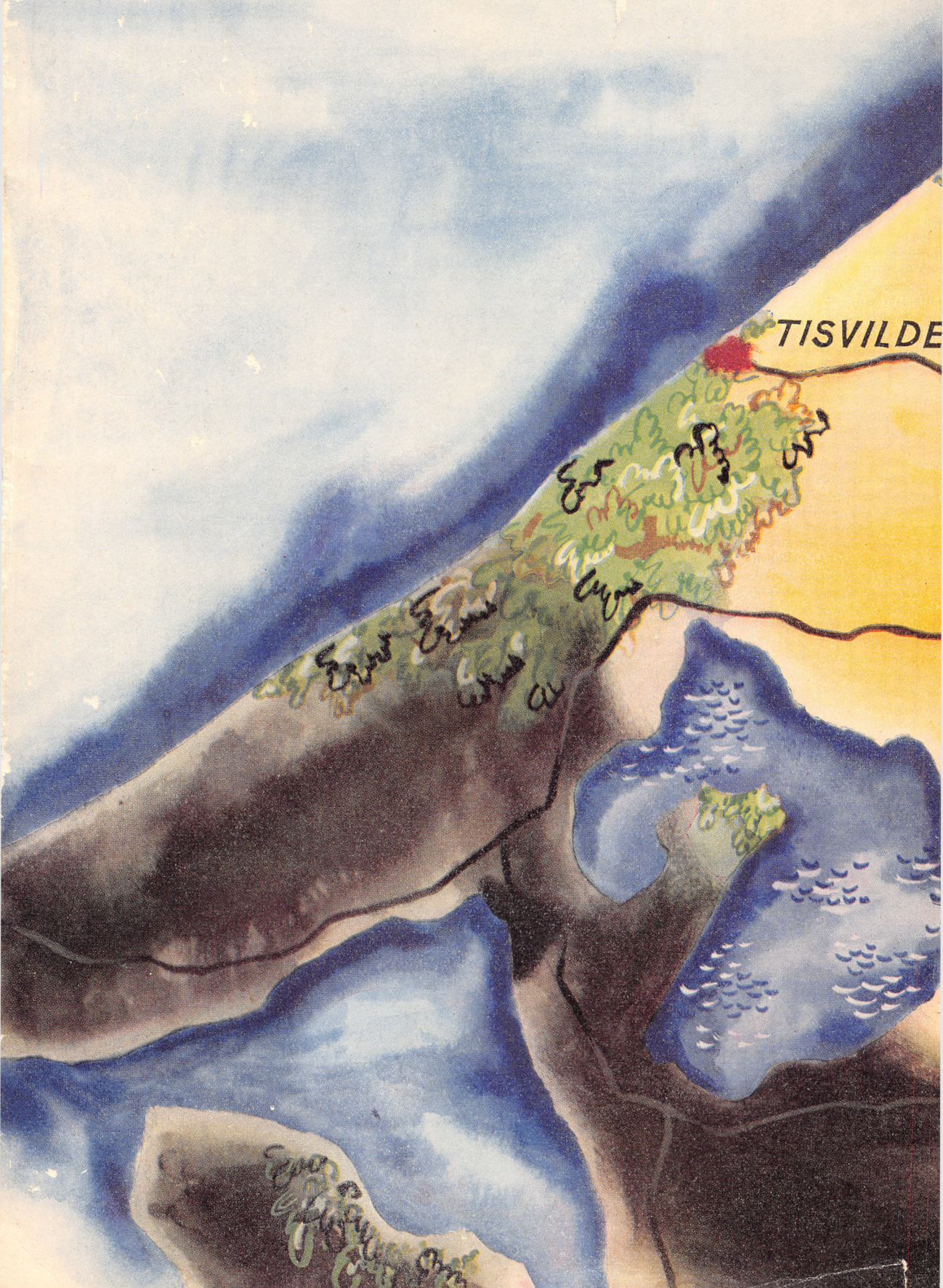
TISVILDE